

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών

«Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών: Εγκληματολογικές και ποινικές προσεγγίσεις της διαφθοράς, του οικονομικού και του οργανωμένου εγκλήματος»

Διπλωματική Εργασία

«Χρηματιστηριακή απάτη από την άποψη του ποινικού δικαίου»

Χαρίκλεια Δημοπούλου
Α.Μ. 512608

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής
Τρύφων Κοροντζής

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής
Δημήτριος Παρασκευόπουλος

Αθήνα, Ιούλιος 2024

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία της φοιτήτριας Χαρίκλειας Δημοπούλου που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης η συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας της συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Η συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.

«Χρηματιστηριακή απάτη από την άποψη του ποινικού δικαίου»

Χαρίκλεια Δημοπούλου
Α.Μ. 512608

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής

Τρύφων Κοροντζής

Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό
(ΣΕΠ)

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π.)

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής

Δημήτριος Παρασκευόπουλος

Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό
(ΣΕΠ)

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Ε.Α.Π.)

Αθήνα, Ιούλιος 2024

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η χρηματιστηριακή απάτη αναφέρεται στη χρήση παραπλανητικών μεθόδων που αποσκοπούν στην κτήση παράνομου οικονομικού οφέλους με τη χρήση παράνομων μέσων στη χρηματιστηριακή αγορά (πχ. παραπλανητική πληροφόρηση, διαρροή εμπιστευτικών πληροφοριών, ψευδής παράσταση γεγονότων στο χρηματιστήριο, απόκρυψη πληροφοριών).

Στο πεδίο της νομοθεσίας, πολλές χώρες έχουν θεσπίσει νόμους που τιμωρούν ποινικά τη χρηματιστηριακή απάτη, προβλέποντας ποινές φυλάκισης και χρηματικές ποινές. Για τις πράξεις αυτές πολλές αλλοδαπές νομοθεσίες προβλέπουν τη δίωξη προσώπων που έχουν διαφύγει εκτός της χώρας τους με σκοπό την αποφυγή της δίωξης και τιμώρησής τους.

Οι κυριότερες εκδηλώσεις χρηματιστηριακής απάτης σχετίζονται με την αναληθή ενημέρωση, την απόκρυψη και αποσιώπηση πληροφοριών, την εκμετάλλευση των αλλαγών στις χρηματοοικονομικές αγορές και την εξαγορά εσωτερικής πληροφόρησης.

Η σύσταση εποπτικών αρχών, η εφαρμογή κανονιστικών προτύπων, η διαρκής επικαιροποίηση της νομοθεσίας, η διεθνής συνεργασία φορέων ελέγχου και δίωξης οικονομικών εγκλημάτων στοχεύουν στην πρόληψη και καταστολή περιστατικών χρηματιστηριακής απάτης.

Αποτελεί αυξημένης προτεραιότητας και κοινωνικής αξίας η ποινική αντιμετώπιση και η αυστηρή τιμώρηση των δραστών της χρηματιστηριακής απάτης καθώς άπτεται της εμπιστοσύνης της χρηματοοικονομικής αγοράς και της επιβολής της δικαιοσύνης.

Στην Ελλάδα το νομοθετικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της χρηματιστηριακής απάτης καθορίζεται κατά κύριο λόγο από τον ν. 4443/2016 με τον οποίο ενσωματώνεται η Οδηγία 2014/57/ΕΕ «περί ποινικών κυρώσεων για κατάχρηση αγοράς» και η εκτελεστική Οδηγία 2015/2382 (ΦΕΚ Α 232/2016) και δίδεται ιδιαίτερη βαρύτητα στη συνεργασία μεταξύ των εποπτικών αρχών και ρυθμιστικών αρχών της κεφαλαιαγοράς όπως είναι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και των λειτουργών του θεσμού της ποινικής Δικαιοσύνης όπως είναι ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος.

Ο εντοπισμός, η διερεύνηση και αντιμετώπιση της χρηματιστηριακής απάτης αποτελούν προτεραιότητα και μέλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως προκύπτει από την έκδοση της Οδηγίας 2014/57/ΕΕ και του Κανονισμού 596/2014 που αμφότερες στοχεύουν στην πρόληψη και καταστολή της χρηματιστηριακής απάτης και τη διασφάλιση της διαφάνειας των συναλλαγών στις ευρωπαϊκές χρηματαγορές.

Προς την κατεύθυνση αυτή έχει συσταθεί και λειτουργεί η «Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κινητών Αξιών» («European Securities Committee»(ESC)) ως ρυθμιστική αρχή της χρηματοπιστωτικής αγοράς όπως και το «Ευρωπαϊκό Σύστημα Χρηματοοικονομικής Εποπτείας» («European System of Financial Supervision» (ESFS)) το οποίο ελέγχει τη λειτουργία του «Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου» («European Supervisory Authorities» (ESAs)) την «Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα» («European Central Bank» (ECB)) και τις εθνικές εποπτικές αρχές.

Η διασυνοριακή συνεργασία για την πρόληψη και καταστολή της χρηματιστηριακής απάτης κρίνεται από τους διεθνείς φορείς ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της παγκόσμιας χρηματιστηριακής αγοράς.

Λέξεις – Κλειδιά

Χρηματιστήριο, απάτη, ποινικό δίκαιο, διασυνοριακή συνεργασία

ABSTRACT

Stock market fraud refers to the use of misleading methods aiming to illegal financial gain by using illegal means in the stock market.

In the field of legislation, most countries have enacted laws that criminalize stock market fraud, including provisions of imprisonment as well as fines. For such criminal acts, according to most foreign legislative provisions, any person fleeing the country in order to avoid detention is prosecuted.

Stock market fraud in most cases takes the form of providing false information, concealment and suppression of information, exploitation of changes in financial markets as well as trading of inside information.

Forming supervisory authorities, application of regulatory standards, constant updating of legislation, as well as international cooperation of financial crime control organizations and organizations for the criminal prosecution of such crimes aim at preventing and suppressing incidents of stock market fraud.

Criminalizing and punishing stock market fraud, is of increased priority as it strengthens reliability to the operation of the financial market, as well as the justice system.

In Greece, the legislative framework for stock market fraud mainly includes Law 4443/2016 (Official Greek Government Gazette Issue A- No 232/2016) which implements Directive 2014/57/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on criminal sanctions for market abuse (hereinafter cited as the market abuse directive) and Commission Implementing Directive (EU) 2015/2392 They both emphasize the cooperation between the supervisory and regulatory authorities of the capital market, such as the Hellenic Capital Market Commission and criminal justice officials, such as the Economic Crime Prosecutor.

Detection, investigation and treatment of stock market fraud is a priority and a main concern for the European Union, as evident by the provisions of Directive 2014/57/EU and Regulation 596/2014 of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on market abuse (market abuse regulation), which aim to prevent and suppress stock market fraud and ensure the transparency of transactions in the European financial markets. To this end, the "European Securities Committee" (ESC) was formed to operate as a regulatory

authority of the financial market, as well as the "European System of Financial Supervision" (ESFS) which controls the operation of the "European Systemic Risk Board" ("European Supervisory Authorities" (ESAs)), the "European Central Bank" ("European Central Bank" (ECB)) and the national supervisory authorities.

Cross-border cooperation for the prevention and suppression of stock market fraud is considered as a matter of vital importance by several international organizations for the safe guarding of the global stock market.

Keywords

stock market, fraud, criminal law, cross- border cooperation

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	1
ABSTRACT.....	3
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ & ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ.....	6
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
1 ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ- ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ & ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ- ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	9
1.1 ΓΕΝΙΚΑ.....	9
1.2 ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ.....	10
1.3 ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ & ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	11
1.4 ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ	13
1.5 ΒΑΣΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ	14
1.6 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ & ΑΔΙΑΒΛΗΤΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ.....	15
2 ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ & ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	15
2.1 ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ	15
2.2 ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΑΠΑΤΗΣ	16
3 ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	17
3.1 ΚΟΙΝΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	18
3.1.1 ΥΠΕΞΑΙΡΕΣΗ	18
3.1.2 ΑΠΑΤΗ	22
3.1.3 ΑΠΑΤΗ ΜΕ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ (386 Α ΠΚ)	25
3.1.4 ΑΠΙΣΤΙΑ (390ΠΚ)	28
3.2 ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	30
3.2.1 Άρθρα 28-31 ν. 4443/2016.....	30
3.2.2 ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ.....	41
4 ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ	42
4.1 ΠΡΟΣΒΑΛΛΟΜΕΝΟ ΕΝΝΟΜΟ ΑΓΑΘΟ- ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ.....	42
4.2 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΩΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΑΠΑΤΗΣ.....	43
4.3 ΑΡΣΗ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ.....	44
5 «ΓΝΩΣΤΕΣ» ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΠΑΤΕΣ.....	48
6 ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ	51
7 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	52
8 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ- ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ.....	54
8.1 Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία.....	54
8.2 Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία.....	55
8.3 Νομική Αρθρογραφία.....	56
8.4 Ημερήσιος Τύπος- Εφημερίδες	56
8.5 Ηλεκτρονικές πληροφορίες.....	57
8.6 Βάσεις δεδομένων.....	58

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ & ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

Ακολουθούν κάποια παραδείγματα:

Ο.Ν.Ε.	Οικονομική και Νομισματική Ένωση
Ο.Τ.Α.	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ν.π.δ.δ.	νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου
Κ.Α.Α.	Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών
Π.Μ.Δ.	Πολυμερής Μηχανισμός Διαπραγμάτευσης
Μ.Ο.Δ.	Μηχανισμός Οργανωμένης Διαπραγμάτευσης
Α.Κ.	Αστικός Κώδικας
Π.Κ.	Ποινικός Κώδικας
Α.Π.	Άρειος Πάγος
Σ.Α.Τ.	Σύστημα Άυλων Τίτλων
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Π.Ε.Υ.	Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών
Χ.Α.Α.	Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών
Ε.Χ.Α.Ε.	Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε.
Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εξέλιξη του Χρηματιστηρίου είναι συνυφασμένη αφενός με την οικονομική λειτουργία των επιχειρήσεων και του κράτους και αφετέρου με τη διεύρυνση των εμπορικών συναλλαγών τόσο εντός της επικράτειας όσο και εξωχώρια.

Η είσοδος της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) το 2001 και η ένταξή της μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης αποτέλεσε παράγοντα καθοριστικής σημασίας για την ευχερέστερη σύνδεση της ημεδαπής επιχειρηματικότητας με την παγκοσμιοποιημένη αγορά κεφαλαίων, την προσπάθεια διατήρησης δημοσιονομικής σταθερότητας και οικονομικής ανάπτυξης στο πλαίσιο σύγκλισης και εξίσωσης με τις λοιπές ενταγμένες οικονομίες στην ΟΝΕ καταλήγοντας να ενισχύει ουσιαστικά τη λειτουργία του Χρηματιστηρίου Αξιών.

Αξιοσημείωτο είναι το ενδιαφέρον που επιδεικνύουν τα τελευταία χρόνια οι θεσμικοί παράγοντες και οι μετέχοντες στην ελληνική κεφαλαιαγορά για τη βιώσιμη και εύρυθμη λειτουργία της οργανωμένης αγοράς κεφαλαίων.

Καίριας σημασίας και πρώτη προτεραιότητα στην ορθή ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς αποτελούν η αξιοπιστία και η ασφάλεια στις συναλλαγές, ο εκσυγχρονισμός των λειτουργιών και τέλος, η πρόβλεψη ενός κατά το δυνατόν πληρέστερου θεσμικού πλαισίου που θα παρέχει τις ελάχιστες αλλά θεμελιώδεις εγγυήσεις προστασίας, διαφάνειας και πληροφόρησης του επενδυτικού κοινού και αξιοπιστίας των εισηγμένων εταιριών στο χρηματιστήριο ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις παρέκκλισης της αγοράς και εξαπάτησης του επενδυτικού κοινού.

Στην παρούσα διπλωματική εργασία επιχειρείται μια συνολική επισκόπηση της χρηματιστηριακής απάτης ως ποινικά αξιόλογου φαινομένου και των επιπτώσεων της σε επίπεδο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό.

Η εργασία διαρθρώνεται σε 6 ενότητες με την πρώτη ενότητα να εισάγει τον αναγνώστη στην ιστορία του Χρηματιστηρίου, τις λειτουργίες του χρηματιστηρίου και τις διαδικασίες που ακολουθούνται στη ρυθμιζόμενη αγορά, τα κύρια εποπτικά όργανα, τις κυριότερες χρηματιστηριακές έννοιες και τις βασικές αξίες μίας χρηματιστηριακής αγοράς που δεν είναι άλλες από τη διαφάνεια και την αδιαβλητότητα.

Στην δεύτερη ενότητα ορίζονται τα χρηματοπιστωτικά αδικήματα υποπερίπτωση των οποίων αποτελούν τα χρηματιστηριακά αδικήματα ενώ δίδεται μία εγκληματολογική προσέγγιση της χρηματιστηριακής απάτης.

Η τρίτη ενότητα περιγράφει τα αδικήματα του κοινού ποινικού δικαίου και των ειδικών ποινικών ρυθμίσεων που συναπαρτίζουν την έννοια της χρηματιστηριακής απάτης

με ενδεικτική νομολογιακή αντιμετώπιση των συγκεκριμένων κάθε φορά ποινικών ρυθμίσεων.

Μετά την προσέγγιση από άποψη ουσιαστικού ποινικού δικαίου που έγινε στην τρίτη ενότητα, ακολουθεί η δικονομική προσέγγιση της χρηματιστηριακής απάτης καθώς εμφανίζει ιδιορρυθμίες σε σχέση με την συνήθη δικονομική διαδικασία.

Στην πέμπτη ενότητα σταχυολογήθηκαν υποθέσεις χρηματιστηριακής απάτης από την ελληνική επικαιρότητα και τις συνέπειες που είχαν σε δικαστικό επίπεδο καθώς και στο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό γίνεσθαι της εποχής.

Τέλος στην έκτη ενότητα παρουσιάζονται συνοπτικά καινοφανείς ρυθμιζόμενες αγορές όπως του κρυπτονομίσματος και της ενέργειας ενώ κλείνει με τα συμπεράσματα και τις προτάσεις καταστολής και ελέγχου της χρηματιστηριακής απάτης.

Η εργασία δίνει βαρύτητα στο προϋσχύον και υφιστάμενο ποινικό νομοθετικό πλαίσιο τιμώρησης των αδικημάτων που συνιστούν τη χρηματιστηριακή απάτη, στις συνθήκες που παρήγαγαν την ανάγκη ειδικής νομοθετικής πρόβλεψης σε ευρωπαϊκό και εθνικό καθώς και στο διαχρονικό δίκαιο ποινικής αντιμετώπισης της απάτης χωρίς να παραλείπονται οι ιστορικές συνθήκες, η εγκληματολογική προσέγγιση και οι κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές προεκτάσεις του ποινικού φαινομένου.

1 ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ- ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ & ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ- ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

1.1 ΓΕΝΙΚΑ

Η είσοδος μίας επιχείρησης στην οργανωμένη αγορά αποτελεί μέσο άντλησης νέων κεφαλαίων (μετοχικά κεφάλαια) και αποτελεί τον έναν από τους δύο συχνότερους τρόπους κάλυψης των χρηματοδοτικών αναγκών μίας εταιρείας μαζί με την δανειοδότηση από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.¹

Το χρηματιστήριο αποτελεί μία οργανωμένη αγορά εισαγωγής κινητών αξιών προς διαπραγμάτευση σύμφωνα με τον Ν. 3371/2005 (ΦΕΚ Α' 178/14.7.2005)². Δυνατότητα εισόδου έχουν μόνο οι ανώνυμες εταιρείες έναντι των λοιπών εταιρικών τύπων καθώς και το δημόσιο, οι Ο.Τ.Α., τα ν.π.δ.δ., άλλα κράτη και οργανισμοί διεθνείς οι οποίοι δεν διαθέτουν ιδιωτικό χαρακτήρα αλλά δημόσιο. Διαχειριστής των κινητών αξιών είναι το χρηματιστήριο και εποπτική- ελεγκτική αρχή αποτελεί η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Ουσιαστικό μέλημα της διεθνούς και ευρωπαϊκής χρηματιστηριακής αγοράς αποτελεί η διαφάνεια των επενδυτικών συναλλαγών καθώς και η πρόληψη και καταστολή φαινομένων εξαπάτησης, παρέλκυσης και παραπληροφόρησης του επενδυτικού κοινού αναφορικά με ζητήματα της οργανωμένης αγοράς του χρηματιστηρίου.

Προς αυτή την κατεύθυνση εκδόθηκαν οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής: ΕΕ) (ενδεικτικά η οδηγία MiFID «Markets in Financial Instruments Directive»), ο κώδικας δεοντολογίας των ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων και αποθετηρίων βελτιώνοντας το πλαίσιο διασύνδεσης και διαλειτουργικότητας των χρηματιστηρίων υπό όρους ακεραιότητας και αδιαβλητότητας, ο Κανονισμός της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, οι κώδικες «Δεοντολογίας Λειτουργίας ΕΠΕΥ», και «Δεοντολογίας των Θεσμικών Επενδυτών», ο «Κανονισμός Αναδόχων» και ο «Κανονισμός Συμπεριφοράς Εισηγμένων Εταιρειών»³

Η διαφάνεια των συναλλαγών στις κεφαλαιαγορές επηρεάζει τη φήμη μίας οργανωμένης αγοράς η οποία συνδέεται άμεσα με την ποιότητα της οργανωμένης χρηματιστηριακής αγοράς με αποτέλεσμα είτε να προσελκύει είτε να αποτρέπει τη συναλλαγή ξένων εταιρειών με αυτές. Αρκεί να παρακολουθήσει κάποιος τις αξίες των

---

¹ Μιχαλόπουλος Γιώργος, «ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ», 1991, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Κομοτηνή

² https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20050100178 ανακτήθηκε 4/4/2024

³ Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, «Το Αλφαβητάρι του Επενδυτή», Αθήνα, 2001 (σελ. 7-8)

διεθνών χρηματιστηρίων με υψηλά πρότυπα διαφάνειας όπως ενδεικτικά τα διεθνή χρηματιστήρια Nasdaq και Wall Street της Αμερικής και το Χρηματιστήριο του Λονδίνου («London Stock Exchange» LSE) στα οποία διαπραγματεύονται αξίες τρισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως⁴

1.2 ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Στην Ελλάδα η ιστορία του χρηματιστηρίου ως επίσημη αγορά αξιών και εμπορευμάτων ξεκινά το 1876 επί κυβερνήσεως Αλέξανδρου Κουμουνδούρου με την από 30 Σεπτεμβρίου/13 Οκτωβρίου 1876 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Επρόκειτο για μία αυτορρυθμιζόμενη κανονιστικά αγορά, ανήκουσα στο δημόσιο φορέα. Ως αγορά κεφαλαίων διαχειριζόταν τη διαπραγμάτευση των ομολογιών των Εθνικών Δανείων και των μετοχών της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.⁵

Ιστορικά, ο πρώτος Κανονισμός του Χρηματιστηρίου συντάσσεται το έτος 1876 από τον Υπουργό Εσωτερικών, ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης στο ΦΕΚ Α' 53/ 07-12-1876. Επί του κανονισμού αυτού ακολούθησε τροποποίησή του το 1909 με το Βασιλικό Διάταγμα της 12^{ης}/16^{ης} Ιουνίου. Με την τροποποίηση αυτή το Χρηματιστήριο θεσμοθετείται ως δημόσιος τόπος διενέργειας συναλλαγών σε τίτλους των τραπεζών, του Δημοσίου και των εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών⁶. Το 1918 το Χρηματιστήριο αποκτά νομική προσωπικότητα υπό τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου.

Η εταιρική μορφή του Χ.Α.Α αλλάζει και από ν.π.δ.δ. με το νόμο 2324/1995 μετατρέπεται σε Ανώνυμη εταιρεία με το Ελληνικό Δημόσιο να αποτελεί το μοναδικό της μέτοχο ως μέτρο εξωραϊσμού της κεφαλαιαγοράς. Σήμερα η ΕΧΑΕ αποτελεί όμιλο με μητρική την εταιρεία «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» (ATHEX) και θυγατρικές την «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» που αποτελεί τη γνωστή μας διαχειρίστρια της ελληνικής κεφαλαιαγοράς, το χρηματιστήριο, και την εταιρεία «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΟ ΤΙΤΛΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» η οποία αποτελεί το παλαιότερο και γνωστό ως «ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟ

---

⁴ <https://www.statista.com/statistics/324578/market-value-of-companies-on-the-london-stock-exchange/> ανακτήθηκε 6/5/2024

⁵ Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, «Το Αλφαβητάρι του Επενδυτή», Αθήνα, 2001 (σελ. 4)

⁶ Βάση Νομικών πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ»; Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, «Το Αλφαβητάρι του Επενδυτή», Αθήνα, 2001;Εθνικό Τυπογραφείο Εφημερίδα της Κυβέρνησης

ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» το οποίο λειτουργεί ως κέντρο εξυπηρέτησης και παροχής - προώθησης υπηρεσιών προς τις εταιρείες και τους επενδυτές. Η «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ - ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ Α.Ε.» είναι μία ανώνυμη εταιρεία συμμετοχών αποκλειστικά ιδιωτικών συμφερόντων μετά τη διάθεση του κεφαλαίου που κατείχε το δημόσιο.⁷

Ιστορικά αξίζει να αναφερθεί ότι είχε προηγηθεί η διάθεση ενός μέρους του μετοχικού κεφαλαίου του δημοσίου με ιδιωτική τοποθέτηση σε επιλεγμένους και σε περιορισμένο στον αριθμό επενδυτές χωρίς δημόσια διαπραγμάτευση και έτερου μέρους με μεταβίβαση στο προσωπικό του Χ.Α.Α. το οποίο εισήγαγε τις μετοχές του προς διαπραγμάτευση ⁸ στην Κύρια Αγορά του Χ.Α.Α.. Οι μετοχές του ΧΑΑ που εισήχθησαν προς διαπραγμάτευση από τους εργαζομένους εξαγοράστηκαν από τη νεοϊδρυθείσα το 2000 εταιρεία συμμετοχών «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ Α.Ε.» (ΕΧΑΕ). Το 2003 ολοκληρώθηκε η αποκρατικοποίηση του χρηματιστηρίου με τη μεταβίβαση των απομενουσών μετοχών του Δημοσίου σε τράπεζες⁹ οπότε και σήμερα το Χρηματιστήριο φέρει την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ- ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» και έχει ως καταστατικό σκοπό τη διαχείριση και οργάνωση της αγοράς του χρηματιστηρίου και των χρηματιστηριακών συναλλαγών.¹⁰

1.3 ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ & ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Η ανώνυμη εταιρεία «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ- ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ» διαχειρίζεται στη χώρα μας την οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά αξιών και παραγώγων, παρέχοντας τις υπηρεσίες της διαπραγμάτευσης των αξιών, την εκκαθάριση των επενδύσεων, το διακανονισμό και την καταχώριση των νέων αξιών.

---

⁷ <https://www.athexgroup.gr/el/web/guest/company> ανακτήθηκε 6/5/2024 ; ⁴ Τριήμερο Συνέδριο για δικαστικούς Λειτουργούς με θέμα «Δικαιοσύνη & Νομοθεσία της Κεφαλαιαγοράς» Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, Οικονομικό Παν/μιο Αθηνών, ΣΕΒ, Ένωση Δικαστών & Εισαγγελέων , ένωση Εισαγγελέων Ελλάδος, 2008, Εκδόσεις Ευρασία, σελ. 47-61

⁸ Βάση Νομικών πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ»; Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, «Το Αλφαβητάρι του Επενδυτή», Αθήνα, 2001 (σελ. 5)

⁹ <https://www.athexgroup.gr/el/history> ανακτήθηκε 13/4/2024

¹⁰ https://www.athexgroup.gr/documents/10180/6050957/ATHEX_Articles_of_Association_2023_06_08_G.R.pdf/c3aa0e75-3851-45bf-b1d8-0240889716f2 ανακτήθηκε 13/4/2024

Οι αξίες που εισάγονται προς συναλλαγή στο χρηματιστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 3371/2005, είναι ενδεικτικά οι μετοχές, τα ομόλογα, τα ελληνικά πιστοποιητικά και λοιποί τίτλοι παραστατικοί μετοχών, δικαιωμάτων ή άλλων κινητών αξιών.

Η είσοδος μίας εταιρείας στην πρωτογενή αγορά (νεοεισερχόμενη εταιρεία) από την οποία θα μπορέσει να λάβει κεφάλαια μέσω της επωφελέστερης διαπραγμάτευσης της αξίας των μετοχών της από το επενδυτικό κοινό εκκινεί από την υποβολή αίτησης στο χρηματιστήριο με οικονομικά στοιχεία της εταιρείας («Ενημερωτικό Δελτίο») τα οποία αξιολογούνται από το Χρηματιστήριο και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Στο στάδιο της αίτησης σημαντική συνδρομή παρέχουν οι ανάδοχοι («underwriters») οι οποίοι καλούνται να διασφαλίσουν την ακριβή, πλήρη, αντιπροσωπευτική, ενημερωμένη, ορθή και νόμιμη οικονομική εικόνα της εταιρείας αφού με βάση αυτή θα διαμορφωθεί η τιμή της αξίας των μετοχών και θα γίνει η «Δημόσια Εγγραφή» της εταιρείας οπότε και θα διατεθούν προς διαπραγμάτευση το πρώτον οι μετοχές της ενώπιον του επενδυτικού κοινού. Ως εκ τούτου υπερτιμολόγηση της αξίας των μετοχών της εταιρείας θα αποφέρει κέρδη αναντίστοιχα υπερμεγέθους της εσωτερικής αξίας της μετοχής «πλουτίζοντας» τους παλαιούς μετόχους έναντι των νέων -αγοραστών των μετοχών. Αντίθετα η υποτίμηση της αξίας των μετοχών μεταφέρει κέρδη και συμμετοχή στη λειτουργία και διαχείριση της εταιρείας σε νέους μετόχους για αξία μικρότερη της πραγματικής, διακινδυνεύοντας έτσι την πορεία της εταιρείας¹¹. Συνεπώς ο κίνδυνος εξαπάτησης του επενδυτικού κοινού στο στάδιο αποτύπωσης της οικονομικής κατάστασης μίας εταιρείας είναι υπέρτατης σημασίας που σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει απασχολήσει και για την πρόληψη του κινδύνου αυτού έχουν καθοριστεί κανόνες αναφορικά με τη διαδικασία και το είδος της παρεχόμενης πληροφόρησης που δίδεται μέσω των «Ενημερωτικών Δελτίων»¹².

Την ευθύνη για τα στοιχεία που περιλαμβάνει το «Ενημερωτικό Δελτίο» κάθε εισηγμένης εταιρείας φέρουν η εκδότρια των τίτλων εταιρεία, που ζητά την εισαγωγή των αξιών της στη χρηματιστηριακή αγορά προς διαπραγμάτευση, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της και η ΑΕΠΕΥ ή το πιστωτικό ίδρυμα που παρέχει επενδυτικές υπηρεσίες

---

¹¹ Schadler F.P., Manuel T.L., 1994, Underwriter Choice and Announcement Effects for Seasoned Equity Offerings, Journal of Financial and Strategic Decisions ; Carter R.B., Manaster S., 1990, Initial Public Offerings and Underwriter Reputation, The Journal of Finance ; 4^ο Τριήμερο Συνέδριο για δικαστικούς Λειτουργούς με θέμα «Δικαιοσύνη & Νομοθεσία της Κεφαλαιαγοράς» Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, 2008,ό.π. σελ. 47-61

¹² 4^ο Τριήμερο Συνέδριο για δικαστικούς Λειτουργούς με θέμα «Δικαιοσύνη & Νομοθεσία της Κεφαλαιαγοράς» Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, 2008, ό.π.σελ. 47-61; Κορδή -Αντωνοπούλου, «Το νομικό πλαίσιο των χρηματοπιστωτικών μέσων» Αθήνα 2010, Εκδόσεις Σάκκουλα (σελ.10-20, 34-95)

αναδοχής των κινητών αξιών οι οποίοι φέρουν και μαχητό τεκμήριο ευθύνης το οποίο μπορεί να ανατραπεί μόνο αν αποδειχθεί η έλλειψη πταίσματος¹³. (άρθρο 60 ν.4706/2020)

Η είσοδος μίας εταιρείας στη δευτερογενή αγορά αφορά ήδη εισηγμένες επιχειρήσεις και τίτλους αξιών και η τήρηση διαφάνειας των εταιρειών σε αυτή ελέγχεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς¹⁴. Στην αγορά αυτή μετέχουν τα μέλη του Χρηματιστηρίου δηλαδή οι Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΕΠΕΥ) με εγκαταστάσεις στην ημεδαπή ή αλλοδαπή εντός Ευρωπαϊκής οικονομικής ζώνης παρέχοντας υπηρεσίες πρακτορείας¹⁵.

1.4 ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

Με τον νόμο 1969/1991 συστήνεται η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς υπό τη μορφή ν.π.δ.δ. και αναμορφώνεται με τον νόμο 2324/1995 αναλαμβάνοντας ως κύριο έργο την εποπτεία των μετεχόντων και των διενεργούμενων συναλλαγών στη χρηματιστηριακή αγορά. Επιπλέον, ελέγχει τη διασφάλιση της τήρησης της νομοθεσίας αναφορικά με τη λειτουργία και τη διαφάνεια της κεφαλαιαγοράς επιβάλλοντας όπου απαιτείται κυρώσεις και υποβάλλοντας μηνυτήριες αναφορές σε περιπτώσεις τέλεσης ποινικών αδικημάτων σχετιζόμενων με τη λειτουργία του χρηματιστηρίου.¹⁶

Η πρόβλεψη για τη λειτουργία παρόχων Επενδυτικών Υπηρεσιών (Α.Ε.Π.Ε.Υ.) με τον νόμο 2396/1996, η οποία (λειτουργία) μετά από διαδοχικές τροποποιήσεις και καταργήσεις πλέον ρυθμίζεται από το νόμο 4514/2018¹⁷, υπήρξε επιβοηθητική για την ασφαλέστερη συμμετοχή των εταιρειών στη ρυθμιζόμενη αγορά κεφαλαίων.

Σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10 του Ν. 4514/2018 οι άδειες λειτουργίας των Α.Ε.Π.Ε.Υ. χορηγούνται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με βάση κριτήρια σχετιζόμενα με το αντικείμενο δραστηριότητας τους, την κάλυψη του μετοχικού τους κεφαλαίου, την επάρκεια κεφαλαιακής κάλυψης, την πραγματική παροχή επενδυτικών υπηρεσιών, τη σύννομη λειτουργία και την ποιοτική διασφάλιση των παρεχόμενων υπηρεσιών τους (πχ. φήμη, εμπειρία, γνώση του πλαισίου λειτουργίας της κεφαλαιαγοράς). Οι Α.Ε.Π.Ε.Υ.

---

¹³ Πολίτης Ευάγγελος, «Οι προϋποθέσεις της ευθύνης του αναδόχου κατά το άρθρο 3^α του πδ. 350/1985», ΔΕΕ 1/1997 (Έτος 3^ο) (σελ. 15-24)

¹⁴ 4^ο Τριήμερο Συνέδριο για δικαστικούς Λειτουργούς με θέμα «Δικαιοσύνη & Νομοθεσία της Κεφαλαιαγοράς» Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, 2008,ό.π., σελ. 47-61

¹⁵Κωστόπουλος Γεώργιος, «Αναδοχή: Η σύμβαση και η ευθύνη του αναδόχου κατά τη χρηματιστηριακή νομοθεσία», Επιθεώρηση του Εμπορικού Δικαίου, Αθήνα 2000, Τόμος ΝΑ

¹⁶ Βάση Νομικών πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ»; Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, «Το Αλφαβητάρι του Επενδυτή» 2001, ό.π. (σελ. 5); http://www.hcmc.gr/el_GR/web/portal/duties ανακτήθηκε 4/4/2024

¹⁷ Βάση Νομικών πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ»; Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, 2001, ό.π. (σελ. 5)

εποπτεύονται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς καθ' όλη τη διάρκεια της δραστηριότητάς τους.

Ελεγκτική λειτουργία ασκεί και η Τράπεζα της Ελλάδος σε πιστωτικά ιδρύματα που επιθυμούν να παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 18 παρ. 2 του ν. 4514/2018.

Εξίσου σημαντικές αποτελούν οι προβλέψεις για τη σύσταση, λειτουργία και έλεγχο των πιστωτικών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, τα οποία μετέχουν στη χρηματιστηριακή αγορά και πλέον σήμερα υπόκεινται στους νόμους 4021/2011, 4051/2012 και 4261/2014¹⁸.

1.5 ΒΑΣΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Βασικές έννοιες που σχετίζονται με τη λειτουργία του Χρηματιστηρίου και αποτελούν βασικό εργαλείο κατανόησης στην ερμηνεία των παραβατικών συμπεριφορών που θα αναπτυχθούν κατωτέρω είναι:

Α) Οι κινητές αξίες που αποτελούν τα χρηματοπιστωτικά μέσα διαπραγμάτευσης. Σε αυτές υπάγονται, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 4514/2018 οι μετοχές, τα ομόλογα, τα αποθετήρια έγγραφα, τα αμοιβαία κεφάλαια και τα πιστοποιητικά

Β) τα πρόσωπα που μετέχουν στην ρυθμιζόμενη αγορά τα οποία είναι σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 4514/2018 οι Ανώνυμες Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΑΕΠΕΥ), οι διαμεσολαβητές κεφαλαιαγοράς και οι διαχειριστές εταιρειών εναλλακτικών επενδύσεων.¹⁹

Γ) Η ΑΕΠΕΥ η οποία σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 8 και 9 του Ν. 4514/2018 έχει στην κατοχή της τόσο χρηματοπιστωτικά μέσα όσο και κεφάλαια των επενδυτών πελατών της σε λογαριασμούς της εταιρείας τα οποία διαχειρίζεται κατ' εντολή και για λογαριασμό της όχι όμως και στο όνομά τους, ενεργώντας ως έμμεση αντιπρόσωπος του επενδυτή-πελάτη της κατ' άρθρο 27 του Ν. 4514/2018.

Δ) Η ΑΕΠΕΥ έχει ως υποχρέωση κατ' άρθρο 24 του Ν. 4514/2018 να παρέχει στους επενδυτές υπεύθυνη, ορθή και πλήρη πληροφόρηση αναφορικά με την εταιρική της ταυτότητα και τις υπηρεσίες όπως και κατάλληλες, με σαφώς προσδιορισμένο ρίσκο, άμεσες, κατανοητές, ακριβείς και ενημερωμένες επενδυτικές συμβουλές.

---

¹⁸ Βάση Νομικών πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ»

¹⁹ Δημήτρης Ζιούβας, «Χρηματοπιστωτικό Ποινικό Δίκαιο», 2018, Ευρωπαϊκές Πανεπιστημιακές Εκδόσεις (σελ. 1-9)

Ε) Οι συμμετέχουσες εταιρείες στο Χρηματιστήριο έχουν υποχρέωση να τηρούν ένα ελάχιστο αριθμό υποχρεώσεων σχετικών με τη συμμετοχή των μετόχων και την πληροφόρηση τους στις συνελεύσεις της γενικής συνέλευσης και την πορεία της εταιρίας που συμμετέχουν στο χρηματιστήριο όπως και για κάθε απόφαση έκδοσης νέων μετοχών, κατ' άρθρο 11 ν. 3371/2005.

1.6 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ & ΑΔΙΑΒΛΗΤΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

Σημαντικοί παράγοντες για την διαφανή και αδιάβλητη λειτουργία της χρηματιστηριακής αγοράς είναι αφενός η διασφάλιση του απορρήτου των αρχείων του Κεντρικού Αποθετηρίου Αξιών (Κ.Α.Α.) και η τήρηση της υποχρέωσης πληροφόρησης από μέρους των εκδοτών εισηγμένων στην κεφαλαιαγορά κινητών αξιών. (3371/2005 αρ. 11^α, 3556/2007 αρ. 2)

Στα άρθρα 22 και 23 του ν. 4569/2018 (ΦΕΚ Α' 179/11.10.2018)²⁰ προβλέπεται ειδικά το απόρρητο των πληροφοριών που τηρούνται στο αρχείο του Κεντρικού Αποθετηρίου Αξιών και η ποινική αντιμετώπιση των υπαιτίων μιας τέτοιας παραβίασης.

2 ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ & ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

2.1 ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

Ως χρηματοπιστωτικά αδικήματα καλούνται τα αδικήματα που τελούνται στο πλαίσιο δραστηριοτήτων του χρηματοπιστωτικού συστήματος που περιλαμβάνει αφενός τη δράση των εποπτευόμενων φυσικών και νομικών προσώπων από την Τράπεζα της Ελλάδος, όπως είναι ενδεικτικά οι τράπεζες, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, οι ασφαλιστικές εταιρείες, οι διαμεσολαβητές ασφαλιστικών προϊόντων (πχ. ασφάλισης ζωής), εταιρείες leasing (χρηματοδοτικής μίσθωσης), οι εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από τραπεζική πίστωση και τα ανταλλακτήρια νομισμάτων ξένων χωρών και αφετέρου τη δράση των εποπτευόμενων φυσικών και νομικών προσώπων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς όπως

---

²⁰Βάση Νομικών πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ»

είναι ενδεικτικά οι ανώνυμες εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, οι διαμεσολαβητές κεφαλαιαγοράς και οι διαχειριστές εταιρειών εναλλακτικών επενδύσεων.²¹

Συνεπώς τα χρηματοπιστωτικά εγκλήματα σχετίζονται τόσο με τα τραπεζικά εγκλήματα όσο και με τα χρηματιστηριακά αδικήματα και προβλέπονται από διατάξεις κείμενες σε ειδικούς ποινικούς νόμους και λοιπά νομοθετήματα (π.χ. άρθρα 28 έως 31 ν. 4443/2016, άρθρο 69 ν. 4514/2024), αλλά και από τον ποινικό κώδικα ως αδικήματα του κοινού ποινικού δικαίου (π.χ. αδίκημα υπεξαίρεσης κατ' άρθρο 375ΠΚ, αδίκημα απάτης κατ' άρθρο 386 ΠΚ, αδίκημα απιστίας κατ' άρθρο 390 ΠΚ)²².

Η χρηματιστηριακή απάτη δεν έχει λάβει τη θεσμοθετημένη νομοτυπική μορφή μίας ρητής διάταξης με συγκεκριμένη αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση αλλά αποτελεί «κατηγορία- γενικό όρο» στον οποίο εμπεριέχονται τα αδικήματα που τελούνται κατά τη λειτουργία της χρηματιστηριακής αγοράς με μέσα εξαπάτησης των επενδυτών και των μετεχόντων στην κεφαλαιαγορά με σκοπό την περιποίηση παράνομου δηλαδή χωρίς να βασίζεται σε νόμιμη αίτια, κέρδους προς όφελος των δραστών ή τρίτων επωφελεία των οποίων δρουν. Η διαπίστωση αυτή προκύπτει από την ανάγνωση του νόμου της κεφαλαιαγοράς και την νομολογία των εθνικών δικαστηρίων.

Προσβαλλόμενα έννομα αγαθά στα αδικήματα που τελούνται στο πλαίσιο λειτουργίας του χρηματιστηρίου είναι αφενός το υπερατομικό αγαθό της λειτουργίας της κεφαλαιαγοράς, αφετέρου το ατομικό αγαθό της περιουσίας του εκάστοτε επενδυτή και εκ τρίτου η περιουσία των καταναλωτών και μετεχόντων στη χρηματιστηριακή αγορά.²³

2.2 ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

Τα εγκλήματα του «λευκού κολάρου» την μεθοδολογία των οποίων ανέπτυξε ο Edwin Sutherland περί το έτος 1940 στην ετήσια διοργάνωση κοινωνιολόγων στη Φιλαδέλφεια, σχετίζονται με τη χρηματιστηριακή απάτη. Κατά την εγκληματολογική θεωρία που υποστήριζε, τα εγκλήματα του «λευκού κολάρου» (white-collar crimes) συνιστούν οικονομικά εγκλήματα τελούμενα από επαγγελματίες κατά την εκτέλεση της εργασίας τους. Η θεωρία του επικεντρώνεται στα χαρακτηριστικά του δράστη και την κοινωνική του προέλευση και όχι στα χαρακτηριστικά της πράξης που τελεί²⁴.

---

²¹ Δημήτρης Ζιούβας, 2018,ό.π. (σελ. 1-9)

²² Δημήτρης Ζιούβας, 2018,ό.π. (σελ. 1-9)

²³ Δημήτρης Ζιούβας, 2018,ό.π. (σελ. 23-28)

²⁴ Δημήτρης Ζιούβας, 2018,ό.π. (σελ. 1-9)

Στα εγκλήματα του «λευκού κολλάρου» η έννοια της εξαπάτησης είναι ουσιώδης²⁵. Η φύση και η μορφή των εγκλημάτων που συνδέονται με τη χρηματιστηριακή απάτη σχετίζονται με την κοινωνική ψυχολογία, το προφίλ των εγκληματιών και την μέθοδο που ακολουθούν οι δράστες των εγκλημάτων του «λευκού κολλάρου» που περιγράφει ο Edwin Sutherland²⁶. Οι δράστες της χρηματιστηριακής απάτης είναι πρόσωπα ανώτατου κοινωνικού και οικονομικού επιπέδου που δραστηριοποιούνται με την επιχειρηματικότητα, όπως είναι οι επενδυτές και οι διαμεσολαβητές και εκμεταλλεύονται την οικονομική εμπιστοσύνη των εντολέων τους. Οι δράστες των εγκλημάτων της χρηματιστηριακής απάτης ασκούν επιρροή και αφορήτη πίεση στα θύματα, χωρίς να εξασκούν βία, εκμεταλλεύονται τη σχέση εμπιστευσης που συνδέει τους δράστες με τα θύματά τους, τις εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία που κατέχουν ως επαγγελματίες και οι οποίες απαιτούνται στη διαχείριση και συμμετοχή στην κεφαλαιαγορά συνδυαστικά με το υψηλό μορφωτικό επίπεδο και κύρος που διαθέτουν στον επιχειρηματικό κόσμο και τελικά είναι δυσχερώς ανιχνεύσιμα καθώς η μορφή που μπορεί να λάβει η εξαπάτηση ποικίλλει είτε ως παραπλανητική πληροφόρηση, είτε ως διαρροή εμπιστευτικών πληροφοριών, είτε ως ψευδής παράσταση γεγονότων επιφέροντας σημαντική περιουσιακή βλάβη των θυμάτων.

Στα χρηματιστηριακά εγκλήματα εμπλέκονται πρόσωπα των οποίων η επιρροή τους εκτείνεται σε πολιτικούς, οικονομικούς, κοινωνικούς και εταιρικούς κύκλους χαρακτηριστικό των παραβατών των εγκλημάτων του «λευκού κολλάρου» κατά τον Edwin Sutherland.²⁷

3 ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Η λειτουργία του χρηματιστηρίου παρέχει τόσο επενδυτικές όσο χρηματοδοτικές υπηρεσίες, όπως ανωτέρω έχει αναφερθεί.

Οι επιχειρήσεις επενδύσεων και οι διαχειριστές αγοράς έχουν αναλάβει το έργο του άλλοτε χρηματιστή και σύμφωνα με το άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ²⁸ και τον νόμο 4514/2018²⁹ έχουν ως αντικείμενο εργασιών τη διαχείριση κεφαλαίων κατόπιν εντολής του πελάτη και για λογαριασμό του σε ρυθμιζόμενες αγορές εκτός ή εντός Πολυμερών

---

²⁵ <https://www.dehradunlawreview.com/wp-content/uploads/2020/12/Paper-5-RE-VISITING-THE-DEFINITION.pdf> ανακτήθηκε 19/5/2024

²⁶ Edwin H. Sutherland, Donald R. Cressey, David F. Luckenbill "Principles of criminology- Eleventh Edition", 1992, General Hall

²⁷ Edwin H. Sutherland, 1992,ό.π.

²⁸ Βάση Νομικών πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ»

²⁹ Βάση Νομικών πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ»

Μηχανισμών Διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ) και Μηχανισμών Οργανωμένης Διαπραγμάτευσης (ΜΟΔ).

Τα αδικήματα που αφορούν στη λειτουργία και εμπεριέχουν την μεταχείριση πράξεων εξαπάτησης ως στοιχείο της αντικειμενικής τους υπόστασης συνιστώντας κατά την έννοια αυτή τη χρηματιστηριακή απάτη διακρίνονται σε εγκλήματα του κοινού ποινικού δικαίου και σε εγκλήματα ειδικής νομοθεσίας. Από τα αδικήματα του κοινού ποινικού δικαίου κυρίαρχη θέση στις ποινικές δίκες τέτοιων υποθέσεων κατέχουν το αδίκημα της υπεξαίρεσης κατ' άρθρο 375ΠΚ, το αδίκημα της απάτης κατ' άρθρο 386 ΠΚ, το αδίκημα της απάτης με υπολογιστή κατ' άρθρο 386Α ΠΚ και το αδίκημα της απιστίας κατ' άρθρο 390 ΠΚ³⁰. Ως ειδικά ποινικά αδικήματα προκρίνονται τα άρθρα **28-31 ν. 4443/2016** στα οποία προβλέπονται ποινικές διατάξεις της χρηματιστηριακής νομοθεσίας που σχετίζονται με την «κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών» και τη «χειραγώγηση της χρηματιστηριακής αγοράς», το άρθρο **1 ν. 1960/1991** στο οποίο προβλέπεται η πλαστογραφία κινητών αξιών (μάλλον παρωχημένο αδίκημα καθώς μετά τη σύσταση του Συστήματος Άυλων τίτλων και τη λογιστική απεικόνιση των μετοχών ομοιάζει μόνο με ιστορική διάταξη χωρίς εφαρμογή), το άρθρο **69 παρ. 6 ν. 4514/2018** στο οποίο προβλέπεται η αντιποίηση επαγγελματία που παρέχει επενδυτικές δραστηριότητες και υπηρεσίες, και τα άρθρα **176-177 ν. 4548/2018** στα οποία τιμωρείται η παραπλανητική παράσταση της οικονομικής κατάστασης της εταιρείας προς τρίτους και η παράνομη εξαγορά ιδίων μετοχών από την ίδια την εταιρεία.

3.1 ΚΟΙΝΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

3.1.1 ΥΠΕΞΑΙΡΕΣΗ

3.1.1.1 ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΟΙΝΙΚΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ

Οι πάροχοι χρηματιστηριακών υπηρεσιών ενεργούν ως εντολοδόχοι-παραγγελιοδόχοι και ειδικότερα ως έμμεσοι νόμιμοι αντιπρόσωποι σύμφωνα με τα άρθρα 211, 212, 216, 217, 719 ΑΚ 90 ΕμπΝ και άρθρο του 4 Ν. 4514/2018. Η φύση εκτέλεσης της εντολής αποτελεί έμμεση αντιπροσώπευση, δεδομένου ότι οι συναλλαγές που εκτελούνται από τους παρόχους των χρηματιστηριακών υπηρεσιών πραγματοποιούνται στο όνομά τους αλλά «για λογαριασμό» του εντολέα τους-πελάτη, στον οποίο καλούνται να μεταβιβάσουν τα αποτελέσματα των υπηρεσιών τους μετά την εκτέλεση της εντολής -

---

³⁰ Δημήτρης Ζιούβας, 2018, ό.π. (σελ. 1-9)

χρηματιστηριακών συναλλαγών. Είναι δε νόμιμη η αντιπροσώπευση καθώς η υποχρέωση αντιπροσώπευσης του πελάτη στη χρηματιστηριακή αγορά είναι υποχρεωτική από το νόμο να πραγματοποιείται μέσω των επενδυτικών υπηρεσιών και διαχειριστών και να υλοποιείται μέσω σύμβασης – παραγγελίας που υπογράφεται μεταξύ των παρόχων χρηματιστηριακών υπηρεσιών και του πελάτη- εντολέα τους.³¹

Δυνάμει της εντολής αυτής οι πάροχοι χρηματιστηριακών υπηρεσιών αναλαμβάνουν τη διαχείριση ξένης περιουσίας, του εντολέα τους, ασκώντας «νόμιμη διαχείριση» που δεν περιορίζεται στη διενέργεια υλικών πράξεων αλλά κυρίως και κατά κανόνα στην άσκηση νομικών αντιπροσωπευτικών πράξεων που σχετίζονται με τη σύσταση, την μετακίνηση, την μεταβολή ή την αλλοίωση των περιουσιακών στοιχείων και της κατάστασης του εντολέα τους.

Η ιδιοποίηση της ξένης περιουσίας από μέρους των επενδυτικών υπηρεσιών ή του διαχειριστή συνιστά την τέλεση του αδικήματος της υπεξαίρεσης σύμφωνα με την παράγραφο 1 και 4 του άρθρου 375 ΠΚ ότι: «1. Όποιος ιδιοποιείται παράνομα ξένο (ολικά ή εν μέρει) κινητό πράγμα που περιήλθε στην κατοχή του με οποιονδήποτε τρόπο τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο (2) έτη και αν το αντικείμενο είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή. Αν πρόκειται για αντικείμενο που το έχουν εμπιστευθεί στον υπαίτιο λόγω ανάγκης ή λόγω της ιδιότητάς του ως εντολοδόχου, επιτρόπου ή κηδεμόνα του παθόντος ή ως μεσεγγυούχου ή διαχειριστή ξένης περιουσίας, ο υπαίτιος τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή.» και «4. Με το ξένο πράγμα εξομοιώνεται και: α) το τίμημα που έλαβε ο υπαίτιος για κινητό πράγμα που του είχαν εμπιστευθεί για να το πουλήσει, καθώς και β) το κινητό πράγμα που απέκτησε ο υπαίτιος με χρήματα ή με άλλο πράγμα που του είχαν εμπιστευθεί για να αγοράσει ή να ανταλλάξει αντίστοιχα το πράγμα που απέκτησε.».

Από τη νομοτυπική διατύπωση των διατάξεων απαιτείται η κατοχή ξένου κινητού πράγματος το οποίο δύναται να λαμβάνει τη μορφή: α) χρημάτων προορισμένων να επενδυθούν (για την αγορά άλλου πράγματος) ή β) πράγματος που προήλθε από αγορά με χρήματα του εντολέα που δόθηκαν στο δράστη της υπεξαίρεσης νόμιμα. Η κατοχή εν

---

³¹ Ζήσης Σωτ. Φασούλας, «Ι. Θέματα αστικού, εμπορικού, ποινικού, δικονομικού δικαίου και γνωμοδοτήσεις - Συμβιβασμός εξώδικος και δικαστικός ΙΙ. Χρηματιστηριακή παραγγελία και εντολή, η ευθύνη των εντολοδόχων και των χρηματιστών, το δικαίωμα της προσωπικότητας, η πολιτική αγωγή ΙΙΙ. Η απάτη στο δικαστήριο και οι εικονικές δίκες- Θεωρία- Πράξη- Νομολογία» 2004, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 837-843; Βασίλειος Τουντόπουλος, «Η σύμβαση χρηματιστηριακής παραγγελίας», Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2005, Εκδόσεις Σάκκουλα; Γεωργακόπουλος Λεωνίδας, «Εμπόριο-ιδίως χρηματιστηριακό- κάτω από ξένο όνομα και κατάχρηση πληρεξουσιότητα (γνwm.)», ΔΕΕ 5/1996, (Σελ. 470-474)

προκειμένων των χρημάτων -αξιών – κεφαλαίων στα χέρια των παρόχων χρηματιστηριακών υπηρεσιών δικαιολογείται από την προηγηθείσα νόμιμη έγγραφη εντολή-παραγγελία του εντολέα τους – πελάτη προκειμένου να εκτελέσουν για λογαριασμό του χρηματιστηριακές συμβάσεις. Συνεπώς, ο εντολοδόχος- διαμεσολαβητής- χρηματιστής, ο οποίος έλαβε το κεφάλαιο ή τις κινητές αξίες, έχει «φαινομενικά» την κυριότητα των χρημάτων ή του ανταλλάγματος από την επένδυση.

Κατ' άρθρο 979 ΑΚ την νομή των κινητών/ χρημάτων οι διαχειριστές της ξένης περιουσίας που απέκτησαν από την εκτέλεση της εντολής- παραγγελίας οφείλουν να μεταβιβάσουν και να αποδώσουν στον εντολέα τους με «προαντιφώνηση της νομής» κατ' άρθρο 977ΑΚ. Αιτία, συνεπώς, της συμβατικής σχέσης εντολής παροχής χρηματιστηριακών υπηρεσιών οι εντολοδόχοι- παραγγελιοδόχοι οφείλουν να παραδώσουν στον αντιπροσωπευόμενο- εντολέα ό,τι απέκτησαν από την εκτέλεση της εντολής κατ' άρθρο 719 ΑΚ.³²

Συνεπώς, η μη παράδοση των μετοχών από τον παραγγελιοδόχο στον εντολέα στην περίπτωση της έμμεσης αντιπροσώπευσης εμπίπτει στην ειδική πρόβλεψη του άρθρου 375 παρ. 4 ΠΚ³³.

Δράστης, επομένως, μπορεί να είναι οποιοσδήποτε αλλά εκ των πραγμάτων είναι ο πάροχος χρηματιστηριακών παροχών που λειτουργεί ως εντολοδόχος -έμμεσος αντιπρόσωπος του επενδυτή και κάνει νομικές και υλικές πράξεις για λογαριασμό του (του εντολέα του). Εν προκειμένω η ιδιότητα του εντολοδόχου- διαμεσολαβητή -χρηματιστή συνιστά επιβαρυντική περίσταση επαυξάνοντας το πλαίσιο ποινής από 10 ημέρες έως 2 χρόνια (που προβλέπεται για το αδίκημα στη βασική του μορφή) σε 1 έως 5 έτη και χρηματική ποινή όπως προβλέπεται στο άρθρο 57 ΠΚ, συγκαταλέγοντας την υπεξαίρεση από το διαμεσολαβητή στα μη γνήσια εγκλήματα.

Η τέλεση του αδικήματος της υπεξαίρεσης αποκλείεται από αμέλεια καθώς τιμωρείται μόνο τελούμενη από δόλο.

---

³² Βασίλη Αντ. Βαθρακοκοίλη «Ερμηνεία Αστικού Κώδικα – Νομολογία Κατ' άρθρο – Ημίτομος Α' Εμπράγματο Δίκαιο άρθρα 947-1141» 2007 σελ.181-184; Απόστολος Σ. Γεωργιάδης «Εγχειρίδιο Εμπραγμάτου Δικαίου» Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2012, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ. 164-171; Ι.Σ.Σπυριδάκη «Εμπράγματο Δίκαιο τ. Β' /1 (κυριότητα- έννοια, είδη, περιεχόμενο, όρια, κτήση, απώλεια) 2001, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, σελ.580-582

³³ Ι. Μανωλεδάκης «Εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας (Άρθρα 372-384^α ΠΚ) έκδοση ενδέκατη αναθεωρημένη» Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2002, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ.223-256

Στην κακουργηματική της μορφή όπου το αντικείμενο της υπεξαίρεσης ξεπερνά το ποσό των 120.000€ οι προβλεπόμενες από το νόμο ποινές (άρθρο 375 παρ. 2 ΠΚ) ανέρχονται από 5 έως 10 χρόνια και χρηματική ποινή σύμφωνα με το άρθρο 57 ΠΚ.

3.1.1.2 ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Με το υπ' αριθμ. 1011/2000 βούλευμα του Στ' τμήματος του ΑΠ³⁴ (συγκροτούμενο σε συμβούλιο) αντιμετωπίστηκε το ζήτημα της ποινικής ευθύνης των νομίμων εκπροσώπων ανώνυμων χρηματιστηριακών εταιρειών, οι οποίοι είχαν λάβει ως εντολή την αγορά και πώληση μετοχών μέσω της οργανωμένης αγοράς του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών και οι οποίοι προέβησαν στην αγορά μετοχών με χρήματα που έλαβαν από τον εντολέα τους πλην όμως δεν απέδωσαν αυτές στον τελευταίο (εντολέα τους) παρακρατώντας παράνομα για τον εαυτό τους τις μετοχές που αγόρασαν τελώντας το αδίκημα της υπεξαίρεσης.

Το βούλευμα χαρακτηρίζει την φύση της εκτέλεσης της εντολής ως έμμεση νόμιμη αντιπροσώπευση με την ταυτόχρονη υποχρέωση της χρηματιστηριακής εταιρείας να μεταβιβάσει τη νομή των κινητών- μετοχών με προαντιφώνηση της νομής στους εντολείς τους-πελάτες τους. Το Συμβούλιο του Στ' Τμήματος του Αρείου Πάγου εφαρμόζοντας τη διάταξη του άρθρου 25 του Ν. 1806/1998 (ο οποίος σήμερα έχει καταργηθεί και πλέον ισχύει ο Ν. 4514/2018) σύμφωνα με την οποία «*1. Το μέλος του χρηματιστηρίου συνάπτει πάντοτε τις χρηματιστηριακές συμβάσεις μόνο για λογαριασμό εντολέα του, μη μέλους του χρηματιστηρίου.*» και του άρθρου 9 ΕμΝ σύμφωνα με την οποία: «*Παραγγελιοδόχος είναι όστις ενεργεί υπό το ιδιόν του ή υπό εταιρικών όνομα προς λογαριασμόν ενός τινός παραγγελέως.*» χαρακτηρίζει την ιδιότητα του χρηματιστή ως εντολοδόχου- παραγγελιοδόχου που ενεργεί ως νόμιμος έμμεσος αντιπρόσωπος του πελάτη του ενώ τις πράξεις της αγοράς και πώλησης μετοχών στο χρηματιστήριο αναγνωρίζει ως νομικές πράξεις και όχι απλά υλικές θεμελιώνοντας την αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος, ενώ με βάση την αξία των μετοχών που υπεξαιρέθηκαν θεμελιώθηκε η κακουργηματική μορφή του τελεσθέντος αδικήματος από τους κατηγορουμένους.³⁵

³⁴ 1011/2000 ΑΠ (βούλευμα Ζ' τμήματος) Βάση Νομικών πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ»

³⁵ 1011/2000 ΑΠ (βούλευμα Ζ' τμήματος) Βάση Νομικών πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ»; Ζήσης Σωτ. Φασούλας, 2004, ό.π., σελ. 843-851

Αξίζει να σημειωθεί ότι με τη δημιουργία του Συστήματος Άυλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.) με το άρθρο 1 Ν. 3756/2009 (το οποίο καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από το άρθρο 5 Ν. 4569/2018) σύμφωνα με το οποίο οι κινητές αξίες- μετοχές καταχωρίζονται πλέον ως άυλες αξίες σε λογιστική μορφή το αδίκημα της υπεξαίρεσης σχετίζεται κατά κύριο λόγο με την υπεξαίρεση χρημάτων από τους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών των εντολέων τους μετά από πώληση χρηματοπιστωτικών μέσων.

Οι κινητές αξίες σε λογιστική μορφή είναι επιδεκτικές για τέλεση των αδικημάτων της απάτης του άρθρου 386 ΠΚ, της απάτης με υπολογιστή του άρθρου 386Α ΠΚ και του αδικήματος της απιστίας του άρθρου 390 ΠΚ.

3.1.2 ΑΠΑΤΗ

3.1.2.1 ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΟΙΝΙΚΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ

Ο κύριος όγκος υποθέσεων χρηματοπιστωτικής απάτης εκδικάζονται με βασικό το αδίκημα της απάτης του κοινού ποινικού κώδικα το οποίο προβλέπει ως εξής:

« 1. Όποιος με την εν γνώσει παράσταση ψευδών γεγονότων σαν αληθινών ή την αθέμιτη απόκρυψη ή παρασιώπηση αληθινών γεγονότων βλάπτει ξένη περιουσία πείθοντας κάποιον σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή με σκοπό από τη βλάβη αυτής της περιουσίας να αποκομίσει ο ίδιος ή άλλος παράνομο περιουσιακό όφελος τιμωρείται με φυλάκιση και αν η ζημία που προξενήθηκε είναι ιδιαίτερα μεγάλη, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή.

Αν η ζημία που προκλήθηκε υπερβαίνει συνολικά το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα (10) έτη και χρηματική ποινή.

2. Αν η απάτη στρέφεται άμεσα κατά του νομικού προσώπου του ελληνικού δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και η ζημία που προκλήθηκε υπερβαίνει συνολικά το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή έως χίλιες (1.000) ημερήσιες μονάδες. Η πράξη αυτή παραγράφεται μετά είκοσι (20) έτη.».

Θεμελιωτικά στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος αποτελούν αφενός η παραπλάνηση του θύματος από το δράστη, με πλήρη επίγνωση της εξαπάτησης και της αναλήθειας των γεγονότων που προβάλλει, με έναν από τους εναλλακτικά αναφερόμενους τρόπους που αναφέρει ο νόμος δηλαδή είτε της παράστασης ψευδών

γεγονότων ως αληθινών είτε της αθέμιτης απόκρυψης αληθών γεγονότων είτε της παρασιώπησης αληθινών γεγονότων με σκοπό την περιποίηση για τον ίδιο ή τρίτο μη νόμιμου περιουσιακού οφέλους και αφετέρου η πρόκληση περιουσιακής βλάβης του ίδιου του εξαπατηθέντος ή τρίτου εξ αιτίας της παραπλανητικής συμπεριφοράς του δράστη με την οποία βρίσκεται σε αιτιώδη συνάφεια.³⁶

Συνεπώς δεν αποτελεί σκοπός η περιουσιακή βλάβη μέσω της εξαπάτησης αλλά η επίτευξη περιουσιακού οφέλους του δράστη που θα επέλθει μέσω της εξαπάτησης και της επακόλουθης μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων του θύματος.³⁷

Σύμφωνα με τη νομολογία του Αρείου Πάγου η περιουσιακή ζημία μπορεί να συνίσταται και σε αποκλεισμό προσδοκώμενου κέρδους ή αύξησης περιουσίας εφόσον η πιθανότητα αυτή ερείδεται σε στοιχεία, δεδομένα και δρομολογημένες καταστάσεις του παρόντος ή του παρελθόντος ώστε να καθιστούν την προσδοκία επαύξησης της περιουσίας σχεδόν βέβαιο γεγονός. (ΑΠ 5/2001 Ποιν.Λογ. 2001.34, ΑΠ 878/1982 Ποιν.Χρ.ΛΓ.249, ΑΠ 1514/1981 Ποιν.Χρ.ΛΒ.660)³⁸

Ως προς την υποκειμενική υπόσταση του αδικήματος αρκεί και ενδεχόμενος δόλος της παραπλάνησης και ζημίωσης του άλλου προσώπου ενώ η επιδίωξη προσπορισμού περιουσιακού οφέλους χωρίς νόμιμη αιτία αποτελεί πρόσθετο σκοπό του δράστη.³⁹

Τα παραπλανητικά περιστατικά πρέπει να είναι γεγονότα, εξωτερικευμένα και αντιληπτά από το θύμα και όχι ενδιάθετες καταστάσεις. Αποτελεί δε παράσταση γεγονότος η παράσταση οικονομικής κατάστασης (πχ. υψηλούς ισολογισμούς εταιρείας) τέτοιας που δεν ανταποκρίνεται όμως στην πραγματικότητα. Οι τρόποι παραπλάνησης μπορεί να λαμβάνουν είτε τη μορφή θετικής συμπεριφοράς όπως είναι η παράσταση αναληθών γεγονότων και η μη θεμιτή απόκρυψη είτε της τέλεσης δια παραλείψεως όπως είναι η παράλειψη ανακοίνωσης. Η παράλειψη ανακοίνωσης σχετίζεται με την ιδιαίτερη νομική

---

³⁶ Ανδρέου Φ. «Ποινικός Κώδικας- Κατ' άρθρο ερμηνεία- Νομολογία- Βιβλιογραφία», 2005 Αθήνα, Εκδόσεις Σάκκουλα; Φαρσεδάκης Ι. & Σατλάνης Χρ. «Ειδικό Μέρος Ποινικού Κώδικα, Ερμηνευτικά σχόλια- Παραδείγματα», 2015, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη ; Μαργαρίτης Μ. «Ποινικός Κώδικας», 2009, Αθήνα, Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία ; Μυλωνόπουλος Χρίστος» Ποινικό Δίκαιο Ειδικό Μέρος» Αθήνα 2021, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη

³⁷ Ανδρέου Φ., 2005 ό.π.; Φαρσεδάκης Ι. & Σατλάνης Χρ., 2015, ό.π. ; Μαργαρίτης Μ. 2009, ό.π. ; Μυλωνόπουλος Χρίστος 2021, ό.π.

³⁸ Ανδρέου Φ., 2005 ό.π.; Φαρσεδάκης Ι. & Σατλάνης Χρ., 2015, ό.π. ; Μαργαρίτης Μ. 2009, ό.π. ; Μυλωνόπουλος Χρίστος, 2021, ό.π.

³⁹ Ανδρέου Φ., 2005, ό.π.; Φαρσεδάκης Ι. & Σατλάνης Χρ., 2015, ό.π. ; Μαργαρίτης Μ. 2009, ; Μυλωνόπουλος Χρίστος, 2021, ό.π.

υποχρέωση ή καθήκον έχει ο δράστης που μπορεί να οφείλεται σε συμβατική σχέση που διατηρεί ο δράστης με το θύμα ιδιαίτερα εμπιστευτικού χαρακτήρα (πχ. εταιρική σχέση, σχέση εργασίας), σε φιλικούς δεσμούς και σχέση μακροχρόνιας συνεργασίας, σε σχέση επιδίωξης κοινού σκοπού, συγγένεια ή συναλλαγής.⁴⁰

3.1.2.2 ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Η νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων έχει συνδέσει την απάτη με σειρά άδικων πράξεων σχετιζόμενων με τη λειτουργία της χρηματιστηριακής αγοράς. Ενδεικτικά η υπ' αριθμ. 14/2010 ΑΠ⁴¹ έκρινε ότι τελέστηκε απάτη από τον πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο ανώνυμη εταιρεία λήψης και διαβίβασης εντολών ότι μπορούσε να διαχειρίζεται κεφάλαια των εντολέων του αγοράζοντας μετοχές και διαχειρίζοντας το χαρτοφυλάκιο με εγγυημένη απόδοση λαμβάνοντας ποσό από τις εντολές του άνω των 46.000€ ενώ το αληθές αντικείμενο της εταιρείας του ήταν αποκλειστικά ή διαβίβαση και λήψη εντολών.

Ακολούθως η υπ' αριθμ. 336/2010 ΑΠ⁴² έκρινε ότι τελέστηκε κακουρηματικής μορφής απάτης κατ' εξακολούθηση άνω των 73.000€ από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ανώνυμης εταιρείας εισηγμένης στο χρηματιστήριο με την έκδοση και δημοσίευση αναληθών και παραπλανητικών ισολογισμών της εταιρείας τους εμφανίζοντάς την εξαιρετικά κερδοφόρα γεγονός που ενίσχυσαν και με δημοσιεύματα σε χρηματιστηριακή εφημερίδα αποκρύπτοντας την αύξηση κεφαλαίου με δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών μετόχων παραπλανώντας το επενδυτικό κοινό για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας όπως και για τον τρόπο διαθέσεων των κεφαλαίων.

Τέλος, η υπ' αριθμ. 1061/2010⁴³ απόφαση του Αρείου Πάγου έκρινε ότι τελέστηκε απάτη από τους κατηγορουμένους οι οποίοι παρέπεισαν τα θύματα τους- υποψήφιους επενδυτές να τους καταβάλουν ποσό άνω των 100.000€ προκειμένου να αγοράσουν μετοχές της ιδιαίτερα κερδοφόρας ανώνυμης εταιρείας παροχής επενδυτικών υπηρεσιών της οποίας δήθεν ήταν μέλη του Δ.Σ. η οποία επρόκειτο να μπει στο χρηματιστήριο και η είσοδός της στη χρηματιστηριακή αγορά ήταν ήδη εγκεκριμένη ενώ λόγω της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που δήθεν είχε αποφασιστεί από τη Γ.Σ της εταιρείας θα μπορούσαν να αγοράσουν μετοχές της τις οποίες η εταιρεία μετά την παρέλευση ενός έτους θα

---

⁴⁰ Ανδρέου Φ., 2005,ό.π.; Φαρσεδάκης Ι. & Σατλάνης Χρ.,2015,ό.π. ; Μαργαρίτης Μ., 2009, ό.π. ; Μυλωνόπουλος Χρίστος, 2021, ό.π.

⁴¹ Βάση Νομικών πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ»

⁴² Βάση Νομικών πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ»

⁴³ Βάση νομικών πληροφοριών «Quallex»

επαναγόραζε και ως αντάλλαγμα ο επενδυτής θα λάμβανε με βάση το καταστατικό προνομιούχες ονομαστικές μετοχές με προνόμιο 15%. Επιπλέον το δικαστήριο έκρινε ότι δεν συνιστά οικειοθελή και πλήρη ικανοποίηση των θυμάτων, ως λόγος εξάλειψης του αξιοποιήσιμου, η κατάθεση των χρημάτων που έλαβαν παράνομα, πλέον τόκων, στο Τ.Π.Δ. υπέρ των μηνυτών μετά την άσκηση της μήνυσης.

3.1.3 ΑΠΑΤΗ ΜΕ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ (386 Α ΠΚ)

3.1.3.1 ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΟΙΝΙΚΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ

Η χρήση συστημάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών έχει εδραιωθεί και πλέον αποτελεί τον κυριότερο αν όχι αποκλειστικό τρόπο διενέργειας χρηματοοικονομικών συναλλαγών στη χρηματιστηριακή αγορά όπου πραγματοποιούνται οι συναλλαγές μέσω αλγορίθμων όπως τοποθέτηση εντολής διενέργειας συναλλαγής, εκτέλεση συναλλαγής, διαπραγμάτευση, εκκαθάριση, εισαγωγής εναλλακτικών μηχανισμών διαπραγμάτευσης και πραγματοποίηση συναλλαγών υψηλής συχνότητας⁴⁴.

Σύμφωνα με το 386Α του Ποινικού Κώδικα ορίζεται:

« Απάτη με υπολογιστή

1. Όποιος, με σκοπό να προσπορίσει στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο περιουσιακό όφελος, βλάπτει ξένη περιουσία, επηρεάζοντας το αποτέλεσμα μιας διαδικασίας επεξεργασίας δεδομένων υπολογιστή:

α) με τη μη ορθή διαμόρφωση προγράμματος υπολογιστή,

β) με τη χωρίς δικαίωμα παρέμβαση σε πληροφοριακό σύστημα,

γ) με τη χρησιμοποίηση μη ορθών ή ελλιπών ψηφιακών δεδομένων υπολογιστή, ιδίως δεδομένων αναγνώρισης της ταυτότητας,

δ) με τη χωρίς δικαίωμα εισαγωγή, αλλοίωση, διαγραφή, μετάδοση ή εξάλειψη ορθών ψηφιακών δεδομένων υπολογιστή, ιδίως ψηφιακών δεδομένων αναγνώρισης της ταυτότητας, ή

ε) με τη χωρίς δικαίωμα αξιοποίηση λογισμικού προορισμένου για τη μετακίνηση χρημάτων ή νομισματικής αξίας τιμωρείται με φυλάκιση, και αν η ζημία που προξενήθηκε είναι ιδιαίτερα μεγάλη, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή.

Αν η ζημία που προκλήθηκε υπερβαίνει συνολικά το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ, επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα (10) έτη και χρηματική ποινή.

---

⁴⁴ https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3939552 ανακτήθηκε 10/4/2024

2. Όποιος κατασκευάζει, διαθέτει ή κατέχει πρόγραμμα ή πληροφοριακό σύστημα που προορίζεται για τη διάπραξη του εγκλήματος της παρ. 1 τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο (2) έτη και χρηματική ποινή. Απαλλάσσεται από κάθε ποινή όποιος καταστρέφει με δική του θέληση το παραπάνω πρόγραμμα ή πληροφοριακό σύστημα πριν το χρησιμοποιήσει για τη διάπραξη του εγκλήματος της παρ. 1.

3. Αν η απάτη με υπολογιστή στρέφεται άμεσα κατά του νομικού προσώπου του Ελληνικού Δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και η ζημία που προκλήθηκε υπερβαίνει συνολικά το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή έως χίλιες (1.000) ημερήσιες μονάδες. Η πράξη αυτή παραγράφεται μετά είκοσι (20) έτη.»

Η χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων στις χρηματιστηριακές αγορές και στις εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών όπως και στις εισηγμένες καθιστούν ευχερή την δράση εγκληματιών προκειμένου είτε να αλλοιώσουν στοιχεία είτε να αντλήσουν σημαντική επενδυτική πληροφορία ώστε να αποκομίσουν κέρδος από την αξιοποίηση αυτής στην κεφαλαιαγορά.

Ενδεικτικές μορφές τέλεσης εγκλήματος μέσω υπολογιστή συνδεόμενες με τη χρηματιστηριακή απάτη αποτελούν⁴⁵:

1. Το «Phishing» το οποίο είναι μία μέθοδος με την οποία οι χρήστες προσπαθούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε ευαίσθητες πληροφορίες, όπως κωδικούς πρόσβασης ή πληροφορίες σχετικές με τα χρηματοπιστωτικά μέσα των επενδυτών, εμφανιζόμενοι ως νόμιμοι οργανισμοί ή εταιρείες.
2. Το «κακόβουλο λογισμικό» (Malware) η εγκατάσταση δηλαδή κακόβουλου λογισμικού σε υπολογιστές ή δίκτυα με άμεση επιδίωξη την κλοπή προσωπικών ή χρηματοοικονομικών πληροφοριών.
3. Το «κατασκοπευτικό λογισμικό» (Spyware) η εγκατάσταση του οποίου διευκολύνει τους δράστες για την παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών των εταιρειών και την κλοπή δεδομένων και ευαίσθητων πληροφοριών.

---

⁴⁵ <https://www.ot.gr/2023/11/06/epixeiriseis/xrimatistirio-synagermos-gia-tis-online-apates-ta-kolpa-ton-epitideion-gia-na-adeiasoun-logariasmous/> ανακτήθηκε 20/06/2024

4. Οι «καταστροφικές επιθέσεις» (Denial-of-Service - DoS) μέσω των οποίων επιχειρείται να αποτραπεί η πρόσβαση σε συστήματα και δεδομένα των επενδυτικών εταιρειών και του χρηματιστηρίου, προκαλώντας απώλειες και αναταραχή στη λειτουργία της αγοράς.

Μέσω των μεθόδων αυτών παρέχεται πρόσβαση στις ρυθμιζόμενες αγορές επεμβαίνοντας απευθείας στο υλικό του υπολογιστή λαμβάνοντας πληροφόρηση για τις εγχώριες και παγκόσμιες κεφαλαιαγορές καθώς και τις στρατηγικές εξαγοράς που σχεδιάζουν οι επενδυτές, τις μεταβιβάσεις που γίνονται, τις χρεώσεις των λογαριασμών των επενδυτών, τις ακυρώσεις εντολών ενώ μετέρχονται μεθόδους χειραγώγησης της αγοράς .

Η δίωξη ηλεκτρονικού εγκλήματος το 2014 συνέλαβε 3 δράστες οι οποίοι μέσω της δημιουργίας ενός κακόβουλου λογισμικού (« Iecpetex») επιδίωξαν να πετύχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές και μέσω λογαριασμών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου να παράξουν κρυπτονομίσματα (bitcoin)⁴⁶

Για τη στοιχειοθέτηση του αδικήματος απαιτείται αφενός βλάβη ξένης περιουσίας και αφετέρου ηλεκτρονική επεξεργασία σε πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή επιδρώντας στα δεδομένα είτε επεμβαίνοντας σε αυτά και αλλοιώνοντας τα είτε υποκλέπτοντας δεδομένα είτε αναδιαμορφώνοντας τα μη ορθά είτε εισάγοντας νέα στοιχεία μη ορθά. Σύμφωνα με τη νομολογία του Αρείου Πάγου η παρέμβαση στα ηλεκτρονικά προγράμματα θα πρέπει να κρίνεται ως επέμβαση σε πρόγραμμα που αποτελεί μέσο μεταφοράς και διακίνησης περιουσιακών στοιχείων.⁴⁷

Για την υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος αρκεί και ο ενδεχόμενος δόλος του δράστη ενώ προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου ως ειδικός λόγος εξάλειψης του αξιοποιήσιμου ή εκούσια, αυτόβουλη καταστροφή του προγράμματος, που βρίσκεται στην κατοχή του δράστη προς εξαπάτηση τρίτων, πριν τη χρησιμοποίησή του. Πρόσθετος λόγος εξάλειψης του αξιοποιήσιμου προβλέπεται στο άρθρο 405 ΠΚ στις παραγράφους 2 και 3 με την εντελή ικανοποίηση του θύματος ανά στάδιο της ποινικής διαδικασίας⁴⁸.

Από 1^η/7/2024 το αδίκημα διώκεται αυτεπαγγέλτως μετά την τροποποίηση που επήλθε με το ν. 5090/2024.

---

⁴⁶ <https://www.kathimerini.gr/society/775456/to-facebook-eycharistei-tin-el-as-gia-tin-ypothesi-lecpetex/> ανακτήθηκε 20/6/2024

⁴⁷ Νούσκαλης Γιώργος, «Απάτη με ηλεκτρονικό υπολογιστή (Η/Υ): Το παρελθόν και το μέλλον του άρθρου 386^Α ΠΚ ιδίως υπό το πρίσμα των εξελίξεων στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στην Ευρωπαϊκή Ένωση», ΠοινΔικ 2/2003 (Έτος 6^ο) (σελ. 178-190)

⁴⁸ Φράγκος Κωνσταντίνος, «Ποινικός Κώδικας Ν. 4619/2019 και 4637/2019 Κατ' άρθρο ερμηνεία & Νομολογία Αρείου Πάγου», Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2020, Εκδόσεις Σάκκουλα (σελ.1903-1908)

3.1.4 ΑΠΙΣΤΙΑ (390ΠΚ)

3.1.4.1 ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΟΙΝΙΚΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΑΔΙΚΗΜΑΤΟΣ

Ο επενδυτής με τη σύμβαση εντολής προς τον διαμεσολαβητή – εντολοδόχο παρέχει την εξουσία αντιπροσώπευσής του με σκοπό να διαχειριστεί το χρηματικό ποσό που του έχει εμβάσει στον προσωπικό του τραπεζικό λογαριασμό και με τα χρήματα αυτά να προβεί σε αγορά μετοχών. Ο εντολοδόχος που δεν πραγματώνει την εντολή που του δόθηκε και δίνει νέα εντολή να μεταφερθούν τα χρήματα που του πιστώθηκαν σε λογαριασμό τρίτου προς αποπληρωμή δικού του χρέους τελεί το αδίκημα της απιστίας κατ' άρθρο 390ΠΚ καθώς εν γνώσει του έβλαψε την περιουσία του εντολέα του τη διαχείριση της οποίας (περιουσίας) του είχε εμπιστευθεί.⁴⁹

Στη βασική μου μορφή το αδίκημα της απιστίας περιγράφεται στον Ποινικό Κώδικα στο άρθρο 390 ως εξής: *«1. Όποιος κατά παράβαση των κανόνων επιμελούς διαχείρισης προκαλεί εν γνώσει βέβαιη ζημία στην περιουσία άλλου, της οποίας βάσει νόμου ή δικαιοπραξίας έχει την επιμέλεια ή διαχείριση (ολική ή μερική ή μόνο για ορισμένη πράξη), τιμωρείται με φυλάκιση και αν η ζημία που προξενήθηκε είναι ιδιαίτερα μεγάλη, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή. Αν η ζημία που προκλήθηκε υπερβαίνει συνολικά το ποσό των εκατόν είκοσι χιλιάδων (120.000) ευρώ επιβάλλεται κάθειρξη έως δέκα (10) έτη και χρηματική ποινή.»*

Πρόκειται για γνήσιο ιδιαίτερο έγκλημα του οποίου ο δράστης απαιτείται να έχει την ιδιαίτερη ιδιότητα του επιμελούντος ή διαχειρίζοντος ξένη περιουσία ενεργώντας υπέρ αυτής της κατά το δοκούν και αυτόβουλα όχι υπό τις εντολές άλλου.⁵⁰

Τιμωρείται πάντα ως έγκλημα τελούμενο με δόλο, είτε ως πλημμέλημα είτε ως κακούργημα (όταν η ζημία που προκλήθηκε στο θύμα υπερβαίνει το ποσό των 120.000€). Ως διακεκριμένη μορφή η απιστία τιμωρείται όταν στρέφεται κατά συμφερόντων του ελληνικού δημοσίου ή ν.π.δ.δ. ή Ο.Τ.Α. και ξεπερνά η βλάβη το ποσό των 120.000€.

Από 1^η/7/2024, μετά την τροποποίηση του Ν. 5090/2024, η δίωξη της απιστίας στην πλημμεληματική της μορφή, ανεξαρτήτως αν στρέφεται κατά πιστωτικού ή χρηματοδοτικού ιδρύματος ή χρηματοπιστωτικής επιχείρησης, ασκείται κατόπιν υποβολής έγκλησης κατά το άρθρο 405 ΠΚ και την παρ. 1 του άρθρου 114ΠΚ, η οποία (έγκληση)

⁴⁹ Ζήσης Σωτ. Φασούλας, 2004, ό.π., σελ. 490-491

⁵⁰ Μυλωνόπουλος Χ, Ποινικό Δίκαιο, Ειδικό Μέρος, Τα εγκλήματα κατά της περιουσίας (αρ. 385 – 406 ΠΚ)β' έκδοση, εκδόσεις Δίκαιο και οικονομία Π. Ν Σάκκουλα, 2009, σελ 267. ; Μπουρόπουλος Κ. Ερμηνεία του Ποινικού Κώδικα, τόμος Γ', εκδόσεις Σάκκουλα, 1964, σελ 98. ; Αδάμ Παπαδαμάκης, Τα περιουσιακά εγκλήματα άρθρα 385-405 ΠΚ, εκδόσεις Σακκουλα 2020, σελ 176.

αποτελεί αφενός δικονομικό θεσμό ως διαδικαστική προϋπόθεση δημιουργίας ποινικής δίκης και αφετέρου ως ουσιαστικό θεσμό του ποινικού δικαίου ως όρος του υποστατού του αδικήματος στον ποινικό κόσμο.⁵¹

3.1.4.2 ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Με την υπ' αριθμ. 1846/2008 του Ε' ποινικού τμήματος του Αρείου Πάγου αναιρέθηκε καταδικαστική απόφαση (που εκδόθηκε κατόπιν έφεσης που άσκησε ο Εισαγγελέας Εφετών κατά της πρωτοδίκου αθωωτικής απόφασης) με την οποία οι νόμιμοι εκπρόσωποι εταιρείας παροχής επενδυτικών υπηρεσιών υπό την ιδιότητά τους ως διαχειριστές ξένης περιουσίας με παραλείψεις τους δεν προέβησαν στην ενέργεια πράξεων δικαιοπρακτικού χαρακτήρα είτε αυτές συνιστούν δικαιοπραξίες για λογαριασμό των πελατών τους -επενδυτών, είτε οιονεί δικαιοπραξίες, είτε διαδικαστικές πράξεις ώστε να αποφευχθούν επιζήμιες για την εταιρεία συνέπειες τελώντας απιστία από κοινού και κατ' εξακολούθηση.

Από το σκεπτικό της απόφασης προκύπτει η σύνδεση του αδικήματος της απιστίας με την παραβίαση των αρχών της επιμελούς διαχείρισης και την ανάγκη επέλευσης ζημίας στην περιουσία του προσώπου υπέρ του οποίου είχε αναληφθεί η επιμέλεια ή διαχείριση της περιουσίας του. Επιπλέον τονίζεται ότι οι διαχειριστικές πράξεις δέον αν είναι «νομικές διαχειριστικές πράξεις» με δικαιοπρακτικό χαρακτήρα και εξωτερικευμένες και όχι απλά υλικές πράξεις τελούμενες κατά την πλήρη και αυτόβουλη δράση των διαχειριστών-δραστών.

Περαιτέρω κατά την υπ' αριθμ. 341/2010 απόφαση του Ζ' ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου⁵² η διαφορά της απιστίας από την απάτη συνίσταται στην απουσία επιδίωξης ιδιοποίησης κέρδους από το δράστη κατά την τέλεση του αδικήματος της απιστίας. Η επέλευση της βλάβης (είτε με θετική πράξη- ενέργεια πχ. πώληση μετοχών φερέγγυων σε πολύ μικρή αξία και αγορά αναξιόπιστων μετοχών σε πολύ υψηλές αξίες είτε με παράλειψη εκποίησης μετοχών όταν ο δείκτης αξίας στο Χρηματιστήριο παρουσίαζε διαρκή πτώση) κατά κατάχρηση της εξουσίας αντιπροσώπευσης που παρέχει εν λευκώ η εταιρεία ή ο επενδυτής επέρχεται με την ελάττωση της ενεστώσας περιουσίας του ζημιωθέντος

---

⁵¹ 1153/2022 ΑΠ (ΠΟΙΝ) Βάση Δεδομένων «ΝΟΜΟΣ»

⁵²

https://www.areiospagos.gr/nomologia/apofaseis_DISPLAY.asp?cd=DS0YGAKATHBDPJ7QQGUVG9QMBJM_YK8&apof=341_2010&info=%D0%CF%C9%CD%C9%CA%C5%D3%20-%20%20%C6 ανακτήθηκε 10/6/2024

προσώπου η οποία να μπορεί να αποτιμηθεί ευχερώς ως ήδη επελθούσα και να είναι βεβαία και οριστική.

Από άποψη συρροής τα αδικήματα της απιστίας με την απάτη κατά τη νομολογία (υπ' αριθμ. 341/2010 απόφαση του Ζ' ποινικού τμήματος του Αρείου Πάγου) συρρέουν αληθινά πραγματικά καθώς τα αδικήματα εκδηλώνουν διαφορετική βούληση του δράστη, στην μεν απάτη ο δράστης επιδιώκει να περιποιήσει στον εαυτό του ή τρίτο παράνομο περιουσιακό όφελος εν αντιθέσει με την απιστία που ο δράστης δεν επιδιώκει να λάβει περιουσιακό όφελος. Διακρίνει όμως η νομολογία την περίπτωση κατά την οποία τα εγκλήματα της απάτης και της απιστίας διαδέχονται το ένα το άλλο με την απιστία να έπεται της απάτης όποτε λαμβανομένου υπόψη ότι τα αδικήματα αμφότερα στρέφονται κατά του ίδιου εννόμου αγαθού (της περιουσίας) αυτά συρρέουν πραγματικά φαινομενικά εφαρμοζομένης της αρχής της απορρόφησης σύμφωνα με την οποία η μεταγενέστερη πράξη της απιστίας αποτελεί συντιμωτηρή ύστερη πράξη ως ουσιαστική αποπεράτωση του πρώτου αδικήματος της απάτης⁵³.

3.2 ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

3.2.1 Άρθρα 28-31 ν. 4443/2016

Η χειραγώγηση της αγοράς διαπραγμάτευσης χρηματοπιστωτικών μέσων και η κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών αποτελούν τους κινδύνους που διατρέχει η ρυθμισμένη αγορά. Τους κινδύνους αυτούς διαπίστωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ήδη από το έτος 2003 με τις Οδηγίες 2003/6/EK και 2004/72/EK οι οποίες καταργήθηκαν και αντικαταστάθηκαν με τον ισχύοντα ήδη σήμερα Κανονισμό 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου. Σκοπός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι να διαφυλάξει την διαφάνεια των επενδύσεων από καταχρηστικές και παραβατικές συμπεριφορές.

Ο νόμος 4443/2016 εκδόθηκε κατ' εφαρμογή του Κανονισμού 596/2014 και των σχετικών εκδοθεισομένων Οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/EK, 2003/125/EK και 2004/72/EK, 2014/57/EE και 2015/2392/EE.

Τα άρθρα 28-31 ν. 4443/2016 προβλέπουν ειδικές ποινικές κυρώσεις σε περίπτωση κατάχρησης της αγοράς με την αξιοποίηση προνομιακών πληροφοριών τον ορισμό των οποίων (ως προνομιακών πληροφοριών) δίνει ο ίδιος ο νόμος (4443/2016) στο άρθρο 27

---

⁵³Κωστάρας Αλέξανδρος «Έννοιες και Θεσμοί του Ποινικού Δικαίου», 2001, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα (Σελ. 610-619)

παρ. 8 χαρακτηρίζοντας αυτές ως πληροφορίες μη δημοσιοποιημένες που ήρθαν σε γνώση ενός προσώπου είτε άμεσα είτε έμμεσα και εμπεριέχουν συγκεκριμένα στοιχεία ικανά να επηρεάσουν την τιμή των χρηματοπιστωτικών μέσων και να πλήξουν την αξιοπιστία και τη λειτουργία της αγοράς δημιουργώντας στρεβλή οικονομική εικόνα στην επενδυτική αγορά. Η εμπιστευτικότητα της πληροφορίας κρίνεται ποιοτικά και όχι ποσοτικά, έχοντας ήδη κριθεί ότι κοινοποιηθείσες μελλοντικές επιχειρηματικές πληροφορίες από τον πρόεδρο ή εκπρόσωπο εταιρείας σε συναντήσεις της Γενικής Συνέλευσης ή τους εργαζομένους δεν αποχαρακτηρίζουν μία πληροφορία ως εμπιστευτική αλλά το αντίθετο, διατηρείται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας όταν τα πρόσωπα έχουν συγκεκριμένη θέση και ενότητα με την εταιρεία πχ. εργαζόμενοι, μέτοχοι. Σύμφωνα με τη γερμανική νομολογία απαιτείται δημοσίευση δηλαδή κυκλοφορία στον ημερήσιο ή περιοδικό τύπο⁵⁴

Πέραν του ν. 4443/2016, η έννοια των προνομιακών πληροφοριών απαντάται και στο ν. 4706/2020 άρθρο 20, περί εταιρικής διακυβέρνησης των ανωνύμων εταιρειών με χρηματοπιστωτικά μέσα εισηγμένα σε ρυθμιζόμενη αγορά, αναφερόμενος σε «ρυθμιζόμενες πληροφορίες» καθώς και στο ν. 3556/2007 ο οποίος σχετίζει τις προνομιακές πληροφορίες με «εταιρικά γεγονότα».

Κατά τον ν. 4548/2018 η διαρροή προνομιακών πληροφοριών δύναται να οδηγήσει σε αναστολή διαπραγμάτευσης του χρηματοπιστωτικού μέσου ή ακόμα, κατά το ν. 4514/2018 και την Οδηγία 2014/65/ΕΕ, σε διαγραφή του χρηματοπιστωτικού μέσου από τον διαχειριστή της ρυθμιζόμενης αγοράς.

Ο Εκτελεστικός Κανονισμός της ΕΕ 2016/1055 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθορίζει της προϋποθέσεις δημοσιοποίησης προνομιακών πληροφοριών μέσω ειδικής πλατφόρμας στους συμμετέχοντες επενδυτές στο χρηματιστήριο ώστε να λαμβάνουν έγκυρη και ισάξια πρόσβαση στις ευαίσθητες και κρίσιμες πληροφορίες. Σύμφωνα δε με τον Κανονισμό του Χρηματιστηρίου Αθηνών Αριθμ. απόφ. 19/697/10.11.2014 (ΦΕΚ Β 3195/27-11-2014) ορίζεται ειδικά: «4.1.3.6 Ενημέρωση για προνομιακές πληροφορίες και σχετικά δημοσιεύματα: Ο εκδότης ανακοινώνει στο Χ.Α. τα γεγονότα ως προς τα οποία υφίσταται υποχρέωση γνωστοποίησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία με τα μέσα και εντός των προθεσμιών που ορίζονται σε αυτή».

---

⁵⁴ Παπαντώνη Μαρία, «Η απαγόρευση κατάχρησης εμπιστευτικών πληροφοριών», Αθήνα 1999, Επιθεώρηση του Εμπορικού Δικαίου, Έτος Πεντηκοστό, Τόμος ΜΙ (σελ. 251-276)

Οι ειδικές ποινικές διατάξεις των άρθρων 28-31 ν. 4443/2016 προβλέπουν αυτολεξεί:

«Άρθρο 28

Αξιοποινες πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες

1. Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, όποιος, από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 2, κατέχοντας προνομιακές πληροφορίες, τις χρησιμοποιεί, με πρόθεση, αποκτώντας ή διαθέτοντας, για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου, άμεσα ή έμμεσα, χρηματοπιστωτικά μέσα που αφορούν οι εν λόγω πληροφορίες και εφόσον:

- α) η μέση ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ ή*
- β) η ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει για συγκεκριμένη ημέρα το ποσό των εκατό πενήντα (150.000) ευρώ.*

2. Για τις ανάγκες εφαρμογής του παρόντος νόμου, ως πρόσωπο που κατέχει προνομιακές πληροφορίες νοείται:

- α) Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει στην κατοχή του προνομιακές πληροφορίες λόγω του ότι:*
  - αα) είναι μέλος των διοικητικών, διευθυντικών ή εποπτικών οργάνων του εκδότη ή συμμετέχων σε αγορά δικαιωμάτων εκπομπής ή*
  - αβ) είναι κάτοχος συμμετοχής στο κεφάλαιο του εκδότη ή συμμετέχων σε αγορά δικαιωμάτων εκπομπής ή*
  - αγ) έχει πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές κατά την εργασία ή την άσκηση του επαγγέλματος ή των καθηκόντων του ή*
  - αδ) τελεί ή συμμετέχει σε αξιοποινες πράξεις μέσω των οποίων αποκτά προνομιακές πληροφορίες.*
- β) Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει αποκτήσει προνομιακές πληροφορίες, υπό περιστάσεις διαφορετικές από εκείνες της περίπτωσης α όταν γνωρίζει ότι πρόκειται για προνομιακές πληροφορίες.*

3. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών αν: α) η συνολική αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει τα δύο (2) εκατομμύρια ευρώ ή β) η μέση ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει τις διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ ή γ) το περιουσιακό όφελος που πράγματι επήλθε ή η ζημία που πράγματι αποφεύχθηκε ή η προξενηθείσα ζημία υπερβαίνει το ποσό των τετρακοσίων χιλιάδων (400.000) ευρώ ή δ) ο υπαίτιος είναι πρόσωπο που διαπράττει το έγκλημα της παραγράφου 1

κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια και το περιουσιακό όφελος που πράγματι επήλθε ή η ζημία που πράγματι αποφεύχθηκε ή η προξενηθείσα ζημία υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ.

4. Στην περίπτωση των τριών πρώτων εδαφίων της προηγούμενης παραγράφου, αν ο υπαίτιος είναι πρόσωπο που διαπράττει το έγκλημα της παραγράφου 1 κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια, επιβάλλεται κάθειρξη. Αν ο υπαίτιος των αδικημάτων της προηγούμενης παραγράφου είναι μέλος εγκληματικής οργάνωσης κατά την έννοια του άρθρου 187 παράγραφος 1 του Ποινικού Κώδικα και τα παραπάνω αδικήματα τελούνται με σκοπό να ποριστεί η εγκληματική οργάνωση υλικά ή άλλα οφέλη, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών.

5. Η χρήση προνομιακών πληροφοριών δια της ακύρωσης ή της τροποποίησης μίας υφιστάμενης εντολής σχετικά με ένα χρηματοπιστωτικό μέσο που αφορούν οι εν λόγω πληροφορίες, εάν η εντολή εστάλη πριν αποκτήσει το πρόσωπο τις προνομιακές πληροφορίες, είναι πράξη προσώπου που κατέχει προνομιακές πληροφορίες. Στην περίπτωση πλειστηριασμών δικαιωμάτων εκπομπής ή άλλων εκπλειστηριαζομένων προϊόντων που βασίζονται σε αυτά και οι οποίοι λαμβάνουν χώρα κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) 1031/2010, η χρήση προνομιακών πληροφοριών που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο, περιλαμβάνει επίσης υποβολή, τροποποίηση ή απόσυρση μίας προσφοράς για ίδιο λογαριασμό του προσώπου που κατέχει προνομιακές πληροφορίες ή για λογαριασμό τρίτου.»

«Άρθρο 29

Σύσταση για τη διενέργεια χρηματοπιστωτικών συναλλαγών με χρήση προνομιακών πληροφοριών

1. Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών όποιος από τα πρόσωπα της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου, ενεργώντας με πρόθεση και με βάση προνομιακές πληροφορίες που κατέχει, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, συστήνει ή παροτρύνει ή υποδεικνύει σε άλλον που δεν έχει τις παραπάνω ιδιότητες να αγοράσει ή να διαθέσει χρηματοπιστωτικά μέσα τα οποία αφορούν οι πληροφορίες αυτές ή να ακυρώσει ή να τροποποιήσει μία εντολή σε σχέση με χρηματοπιστωτικό μέσο το οποίο αφορούν αυτές οι πληροφορίες.

2. Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους τιμωρείται όποιος συμμορφώνεται προς τις συστάσεις, παροτρύνσεις ή υποδείξεις της προηγούμενης παραγράφου προσώπου που κατέχει προνομιακές πληροφορίες, αν το πρόσωπο που ακολούθησε τη σύσταση ή την παρότρυνση ή την υπόδειξη γνώριζε ότι αυτή βασιζόταν σε προνομιακές πληροφορίες.

3. Η περαιτέρω γνωστοποίηση ή δημοσιοποίηση από τον τρίτο των συστάσεων, υποδείξεων ή παροτρύνσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών, αν ο υπαίτιος γνώριζε ότι πρόκειται για συστάσεις, υποδείξεις ή παροτρύνσεις με βάση προνομιακές πληροφορίες, κατά το χρόνο της περαιτέρω γνωστοποίησης ή δημοσιοποίησης από αυτόν.

4. Η εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων τελεί υπό την επιφύλαξη του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 περί σύννομης συμπεριφοράς.»

«Άρθρο 30

Παράνομη ανακοίνωση προνομιακών πληροφοριών

Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών (3) ετών όποιος από τα πρόσωπα της παράγραφο 2 του άρθρου 28, κατέχει προνομιακές πληροφορίες, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού και του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014, και, ενεργώντας με πρόθεση, ανακοινώνει με οποιονδήποτε τρόπο ή γνωστοποιεί τις πληροφορίες αυτές σε άλλον, εκτός αν η ανακοίνωση ή η γνωστοποίηση αυτή γίνεται κατά την άσκηση της εργασίας του ή του επαγγέλματός του ή των καθηκόντων του ή αν εμπίπτει στις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 8 του άρθρου 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 περί διερεύνησης (βολιδοσκόπησης) της αγοράς ή αν διενεργείται στο πλαίσιο εκπλήρωσης δημοσιογραφικών σκοπών ή άλλων μορφών έκφρασης στα μέσα μαζικής ενημέρωσης σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν την ελευθερία του Τύπου και την ελευθερία έκφρασης ή σύμφωνα με τους κανόνες ή κώδικες που διέπουν το δημοσιογραφικό επάγγελμα.»

«Άρθρο 31

Αξιοποίηση χειραγώγηση της αγοράς

1. Τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους όποιος, στο πλαίσιο χρηματοπιστωτικών συναλλαγών που ρυθμίζονται από το νόμο αυτόν και τον Κανονισμό (ΕΕ) 596/2014, με πρόθεση:

α) Πραγματοποιεί συναλλαγή ή αποστέλλει εντολή για διενέργεια συναλλαγής ή με οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά ή δραστηριότητα: (αα) παρέχει ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις σχετικά με την προσφορά, τη ζήτηση ή την τιμή ενός χρηματοπιστωτικού μέσου ή ενός συναφούς με αυτό συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων ή (ββ) διαμορφώνει σε μη κανονικό ή σε τεχνητό επίπεδο την τιμή ενός ή περισσότερων χρηματοπιστωτικών μέσων ή ενός συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, εκτός αν οι λόγοι για την ενέργεια αυτή του προσώπου που πραγματοποίησε τη συναλλαγή ή έδωσε τις εντολές για διενέργεια συναλλαγής είναι νόμιμοι και οι εν λόγω συναλλαγές ή εντολές για διενέργεια συναλλαγής είναι σύμφωνες με αποδεκτές πρακτικές της χρηματοπιστωτικής αγοράς στον συγκεκριμένο τόπο διαπραγμάτευσης και εφόσον: (ααα) η μέση ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ ή (βββ) η ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει για συγκεκριμένη ημέρα το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ.

β) Πραγματοποιεί συναλλαγή ή αποστέλλει εντολή για διενέργεια συναλλαγής ή με οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα ή συμπεριφορά επηρεάζει την τιμή ενός ή περισσότερων χρηματοπιστωτικών μέσων ή συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, με τη χρήση εικονικής διατάξεως ή κάθε άλλης μορφής παραπλάνησης ή τεχνάσματος και εφόσον: (αα) η μέση ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει το ποσό των εκατόν πενήντα χιλιάδων (150.000) ευρώ ή (ββ) η ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών υπερβαίνει για συγκεκριμένη ημέρα το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ.

γ) Προβαίνει σε διάδοση πληροφοριών, είτε δια των μέσων μαζικής ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένου του διαδικτύου, είτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, οι οποίες είτε παρέχουν ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις σχετικά με την προσφορά, τη ζήτηση ή την τιμή ενός χρηματοπιστωτικού μέσου ή συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων είτε διαμορφώνουν σε μη κανονικό ή σε τεχνητό επίπεδο την τιμή ενός ή περισσότερων χρηματοπιστωτικών μέσων ή ενός συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων, και εφόσον ο υπαίτιος ή τρίτος, προσπορίζεται, από τη

διάδοση των εν λόγω πληροφοριών, πλεονέκτημα ή όφελος αξίας τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ.

δ) Προβαίνει είτε σε διάδοση ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών είτε στην διενέργεια ψευδών ή παραπλανητικών εισροών είτε σε κάθε άλλη συμπεριφορά η οποία συνεπάγεται την χειραγώγηση του τρόπου υπολογισμού του κριτηρίου αξιολόγησης κατά την έννοια του νόμου αυτού.

2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών: α) αν η αξία των παράνομων συναλλαγών ή των εντολών για διενέργεια συναλλαγής υπερβαίνει συνολικά τα πέντε (5) εκατομμύρια ευρώ ή β) αν η μέση ημερήσια αξία των παράνομων συναλλαγών ή των εντολών για τη διενέργεια συναλλαγής υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ ή γ) αν το περιουσιακό όφελος ή η αποφευχθείσα ζημία ή η προξενθείσα ζημία υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ ή δ) αν ο υπαίτιος είναι πρόσωπο που διαπράττει το έγκλημα της παραγράφου 1 κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια και το περιουσιακό όφελος ή η αποφευχθείσα ζημία ή η προξενθείσα ζημία υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων πενήντα χιλιάδων (250.000) ευρώ.

3. Στην περίπτωση των τριών πρώτων εδαφίων της προηγούμενης παραγράφου, αν ο υπαίτιος είναι πρόσωπο που διαπράττει το έγκλημα της παραγράφου 1 κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια, επιβάλλεται κάθειρξη.

4. Στην περίπτωση της παραγράφου 2 αν ο υπαίτιος είναι μέλος εγκληματικής οργάνωσης κατά την έννοια του άρθρου 187 παράγραφος 1 του Ποινικού Κώδικα και τα παραπάνω αδικήματα τελούνται με σκοπό να ποριστεί η εγκληματική οργάνωση υλικά ή άλλα οφέλη, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών.»

Οι κυριότερες παραβατικές συμπεριφορές στο χώρο της κεφαλαιαγοράς είναι η καταχρηστική αξιοποίηση προνομιακών πληροφοριών και η χειραγώγηση της αγοράς.

Στα άρθρα 28-30 ν. 4443/2016 (γνήσια ιδιαίτερα εγκλήματα) τιμωρείται η κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών και στο άρθρο 31 (κοινό έγκλημα) του αυτού νόμου η χειραγώγηση της αγοράς.

Από την άποψη του διαχρονικού δικαίου αξίζει να σημειωθεί ότι οι παραβάσεις του δικαίου της Κεφαλαιαγοράς τιμωρούνται για τα αδικήματα που τελέστηκαν έως και την 9η/07/2005 από τα άρθρα 72-73 ν. 1969/1991, καθώς από 10/07/2005 ξεκίνησε η έναρξη ισχύος του ν. 3340/2005 (αρ. 36 παρ. 1 Ν. 3340/2005). Για αδικήματα που τελέστηκαν από την 10^η/07/2005 μέχρι την 8^η/12/2016 εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3340/2005. Οι ποινικά αξιόλογες παραβάσεις του δικαίου της αγοράς που τελέστηκαν από την 9^η/12/2016 και εφεξής τιμωρούνται από τις διατάξεις του ν. 4443/2016.

Η παρέλευση των επενδύσεων της κεφαλαιαγοράς (τεχνητή ζήτηση, διαμόρφωση αξίας μετοχής) με τη χρήση εμπιστευτικών προνομιακών πληροφοριών έχει απασχολήσει τη θεωρία και τη νομολογία των ημεδαπών και αλλοδαπών κοινοτικών δικαστηρίων αφού ο χαρακτηρισμός μίας πληροφορίας ως «προνομιακής» ή «εμπιστευτικής» είναι νομικός⁵⁵.

Η γνώση των πληροφοριών μπορεί να είναι είτε πρωτογενής (λόγω επαγγελματικής ιδιότητας ή ανειλημμένων καθηκόντων «γνήσιοι και μη γνήσιοι insiders» χωρίς να απαιτείται συμβατική σχέση με την εισηγμένη εταιρεία) είτε δευτερογενής “δευτερογενείς insiders» μέσω τρίτων – έμμεση πληροφόρηση.⁵⁶

Είναι δε σημαντικό να σημειωθεί ότι η εκμετάλλευση της προνομιακής πληροφορίας μπορεί να γίνει στην αλλοδαπή και με ανάλογες εντολές διενέργειας συναλλαγών να επηρεαστεί η χρηματιστηριακή αγορά άλλου κράτους πχ. “υπόθεση Pechiney” κατά την οποία η διαβίβαση της πληροφορίας έγινε από το έδαφος της Γαλλίας απ’ όπου και δόθηκαν οι εντολές μεταβίβασης χρηματοπιστωτικών μέσων εταιρείας εισηγμένης στο χρηματιστήριο των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής.⁵⁷

Η απαγόρευση διάδοσης εμπιστευτικών πληροφοριών αφορά τόσο φυσικά όσο και νομικά πρόσωπα την ποινική ευθύνη των οποίων φέρει ο νόμιμος εκπρόσωπος.⁵⁸

Αποτελεί πρόσθετο στοιχείο της νομοτυπικής υπόστασης του εγκλήματος στην ανακοίνωση εμπιστευτικών πληροφοριών η ιδιότητα του προσώπου που τη μεταφέρει-ανακοινώνει ενώ για την πλήρωση της υποκειμενικής υπόστασης του αδικήματος

---

⁵⁵ Χατζηαγιού Θωμάς «Εμπιστευτική πληροφόρηση και χρηματιστηριακές επενδυτικές αποφάσεις» ΕΤρΑΧρΔ, 2/1999 (σελ.319-344)

⁵⁶ Τουντόπουλος Βασίλειος,» Το scalping ως καταχρηστική εκμετάλλευση εμπιστευτικών πληροφοριών σύμφωνα με το πδ 53/1992» ΔΕΕ 12/2000 (Έτος 6^ο) ; Αψούρης Ιωάννης, «Το αδίκημα της παράνομης χρησιμοποίησης εμπιστευτικών πληροφοριών στο χρηματιστήριο» Ελληνική δικαιοσύνη, 36/1995 (σελ. 279-290)

⁵⁷ Παπαντώνη Μαρία, 1999, ό.π. (σελ. 251-276)

⁵⁸ Παπαντώνη Μαρία 1999, ό.π. (σελ. 251-276)

απαιτείται ο δράστης να τελεί σε γνώση του «προνομιακού» χαρακτήρα της πληροφορίας, μη αρκούντος του ενδεχόμενου δόλου.⁵⁹

Το “scalping” αποτελεί μέθοδο αξιοποίησης προνομιακής πληροφορίας προς αποκόμιση κέρδους σύμφωνα με την οποία ο “scalper” προαγοράζει μετοχές και εν συνεχεία διασπείρει μία πληροφορία που κατέχει δημιουργώντας ενδιαφέρον για τις μετοχές τις οποίες πουλάει σε μεγαλύτερη αξία. Η πληροφορία μπορεί ενδεικτικά να συνίσταται σε εξαγορά ή συγχώνευση της εταιρείας ή άλλη νομική μεταβολή της εταιρείας.⁶⁰

Κατά την υπ' αριθμ. Απόφαση Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς 1/347 - ΦΕΚ Β/983/13.7.2005⁶¹ : «...η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και οι συμμετέχοντες στην αγορά λαμβάνουν υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια και ενδείξεις, των οποίων η απαρίθμηση δεν είναι εξαντλητική και τα οποία δεν πρέπει απαραίτητως να θεωρούνται ότι από μόνα τους συνιστούν πράξεις χειραγώγησης αγοράς:

(α) Εάν, πριν ή μετά τις δοθείσες εντολές ή τις διενεργηθείσες συναλλαγές από πρόσωπα, διαδίδονται ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες από τα ίδια αυτά πρόσωπα ή από άλλα πρόσωπα που συνδέονται με αυτά.

(β) Εάν δίδονται εντολές για διενέργεια συναλλαγών ή διενεργούνται συναλλαγές από πρόσωπα, προτού ή αφού τα ίδια αυτά πρόσωπα, ή άλλα πρόσωπα που συνδέονται με αυτά, εκπονήσουν ή διαδώσουν αναλύσεις, συστάσεις ή προτάσεις επενδυτικής στρατηγικής, οι οποίες είναι εσφαλμένες ή μεροληπτικές ή προδήλως επηρεασμένες από σημαντικά συμφέροντα.».

Η απαγόρευση χειραγώγησης της αγοράς αποσκοπεί στη διατήρηση της παραγωγικής λειτουργίας του χρηματιστηρίου χωρίς την δόλια και επιζήμια συμπεριφορά επιτήδειων που στοχεύουν να πλήξουν τον ανταγωνισμό, να αλλοιώσουν τα πληροφοριακά στοιχεία των αξιών των χρηματοπιστωτικών μέσων, να διαταράξουν την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και να προκαλέσουν περιουσιακή βλάβη στους επενδυτές και σε τομείς επενδυτικής δραστηριότητας με την διόγκωση της τιμής των κινητών αξιών.⁶²

Η παράγραφος 1 άρθρου 31 ν. 4443/2016 προβλέπει τη σε μορφή πλημμελήματος χειραγώγηση της αγοράς διακρίνοντας: i) στις περ. α και β του άρθρου τη χειραγώγηση

⁵⁹ Παπαντωνώνη Μαρία 1999, ό.π. (σελ. 251-276); Αψούρης Ιωάννης, ό.π., 36/1995 (σελ. 279-290)

⁶⁰ Τουντόπουλος Βασίλειοςό.π. ΔΕΕ 12/2000 (Έτος 6^ο)

⁶¹ https://www.dsnet.gr/Epikairothta/Nomothesia/ae1_347_05.htm ανακτήθηκε 20/6/2024

⁶²Λιναρίτης Ιωάννης, «Χειραγώγηση της αγοράς μέσω συναλλαγών: Νομολογιακές προτάσεις και σύγχρονες προκλήσεις (Trade-Based Market Manipulation: Judicial Evolutions and Modern Challenges)» Επιθεώρηση Οικονομικού Δικαίου 9 (2013), σελ. 44 / Χρηματοπιστωτικό Δίκαιο 9 (2013), σ. 44

μέσω συναλλαγών και εντολών προς διενέργεια συναλλαγών (trade-based manipulation) και ii) στις περιπτώσεις γ και δ της παραγράφου 1 του αυτού άρθρου στη χειραγώγηση μέσω διάδοσης αναληθών και παραπαιστικών πληροφοριών σχετικά με πιστωτικά μέσα (information-based manipulation)⁶³.

Οι πρακτικές που ενδεικτικά χρησιμοποιούνται για τη χειραγώγηση της αγοράς είναι⁶⁴:

1) της αναληθούς ή παραπαιστικής πληροφόρησης η οποία πραγματοποιείται με τους κάτωθι τρόπους:

α) η εκποίηση ή αγορά αξιών χωρίς να αλλάζει η κυριότητα καθώς τα πρόσωπα που συναλλάσσονται πράττουν από κοινού ή συνεργάζονται (“wash trade”)

β) εικονικές συναλλαγές ώστε να δίδεται η εντύπωση ότι μεταβάλλεται η αξία του χρηματοπιστωτικού μέσου ή ότι υπάρχει ενδιαφέρον επενδυτικό (“painting the tape”)

γ) εισάγονται ταυτόχρονα εντολές για συναλλαγή αγοράς και συναλλαγή πώλησης με την ίδια αξία και ποσότητα αλλά από διαφορετικά σημεία (συναλλαγή υψηλής συχνότητας) από συνεργαζόμενα πρόσωπα (“improper matched orders”)

δ) εισαγωγή πλήθους επάλληλων διαδοχικών εντολών αγοράς, με ηλεκτρονικά μέσα, σε τιμές που διακυμαίνονται άλλοτε υψηλότερα και άλλοτε χαμηλότερα, οι οποίες εν συνεχεία ανακαλούνται πλην όμως δημιουργούν την εντύπωση επενδυτικού ενδιαφέροντος (“placing orders with no intension of executing them”).

2) του επηρεασμού των τιμών (price positioning”) η οποία πραγματοποιείται με τους κάτωθι τρόπους:

α) κατά το κλείσιμο της αγοράς δίδεται εντολή αγοράς ή πώλησης μεταβάλλοντας την τιμή της αξίας και η πρακτική αυτή ακολουθείται σε ξεχωριστές μέρες συναλλαγής μεταβάλλοντας τους ετήσιους δείκτες αποτίμησης τιμής των χρηματοπιστωτικών μέσων (“Marking the close”)

β) επενδυτές συνεργάζονται και με συνεχείς συναλλαγές ανεβάζουν την τιμή καθ’ όλη τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης δημιουργώντας ενδιαφέρον σε άλλους πωλητές ώστε να πωλήσουν εν συνεχεία τις μετοχές που αγόρασαν σε υψηλή τιμή (“Colluding in the after-market of an Initial Public Offer”)

---

⁶³ Λιναρίτης Ιωάννης, (2013), ό.π. σελ. 44

⁶⁴ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/04_505b.pdf ανακτήθηκε 15/4/2024

Σκοπός των δραστών που επιδιώκουν τη χειραγώγηση της αγοράς δεν είναι η πώληση των χρηματοπιστωτικών μέσων αλλά η επενέργεια στην τιμή κλεισίματος των αξιών⁶⁵.

Κατά τη νομολογία (ΣτΕ 109/2013 και 462/2013) οι συναλλασσόμενοι με απατηλά μέσα και προσυνεννοημένες συναλλαγές δύναται να είναι επαγγελματίες διαμεσολαβητές αλλά και τρίτα πρόσωπα (πχ. εταίροι εισηγμένων εταιριών) ενώ δεν απαιτείται και γνώση του ψεύδους ή της αναλήθειας της πληροφορίας που διαδίδεται αρκεί να μπορεί να επηρεάσει την εμπορευσιμότητα των αξιών και να εμπίπτει στις μη νόμιμες πρακτικές. Οι προσυνεννοημένες συναλλαγές δεν απαιτείται κατά τη νομολογία του ακυρωτικού να είναι εικονικές αλλά δύναται να είναι και πραγματικές⁶⁶ σε κάθε δε περίπτωση δέον να είναι πρόσφορες να επηρεάσουν την αγορά αποσταθεροποιώντας την τιμή του χρηματοπιστωτικού μέσου. Η απόδειξη των προσυνεννοήσεων μπορεί να γίνει μέσω άλλων στοιχείων όπως ηλεκτρονική αλληλογραφία και επικοινωνίες με διαμεσολαβητή της ΑΕΠΕΥ⁶⁷.

Εν αντιθέσει με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων για την ποινική τιμωρία των δραστών των άνω περιγραφομενων πράξεων λόγω του πλημμεληματικού χαρακτήρα των αδικημάτων και την απουσία οποιασδήποτε πρόβλεψης για τέλεση από αμέλεια, η χειραγώγηση της αγοράς και η κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών τιμωρούνται μόνο από δόλο.⁶⁸

Ως τόπος τέλεσης των αδικημάτων της παράνομης αξιοποίησης προνομιακών πληροφοριών και της χειραγώγησης της αγοράς δύναται να είναι μόνο η χρηματιστηριακή αγορά είτε κύρια είτε παράλληλη καθώς οι ρυθμίσεις που ισχύουν για την κύρια αγορά εφαρμόζονται αναλογικά και στην παράλληλη.⁶⁹

Η αξιοποίηση της προνομιακής πληροφόρησης θα πρέπει να «οδηγεί» σε αγορά ή πώληση χρηματοπιστωτικών μέσων. Ως εκ τούτου προπαρασκευαστικές ενέργειες που αφορούν σε διάδοση εμπιστευτικών πληροφοριών που δεν είχαν ως επακόλουθο την αγορά ή πώληση αξιών και τον επηρεασμό της τιμής του χρηματοπιστωτικού μέσου δεν τιμωρούνται ούτε και πληροφορία που δεν αξιοποιήθηκε μετά την εντολή

---

⁶⁵ Γεωργακόπουλος Λεωνίδας & Γεωργακόπουλος Νίκος, «Η δημιουργία τεχνητής ζήτησης στο χρηματιστήριο ως κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών και λόγος ευθύνης κατά το πδ. 53/92» 1999. Νομικό Βήμα, Τόμος 47 Τεύχος 9 (σελ.1382-1403)

⁶⁶ Λιναρίτης Ιωάννης,(2013), ό.π. σελ. 44

⁶⁷ Λιναρίτης Ιωάννης,(2013), ό.π. σελ. 44

⁶⁸ Λιναρίτης Ιωάννης, 2013ό.π., σ. 44

⁶⁹ Αψούρης Ιωάννης, ό.π. 36/1995 (σελ. 279-290)

για διενέργεια συναλλαγής στο διαμεσολαβητή και πριν την εκτέλεσή της αφού δεν υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος. Χρόνος συνεπώς τέλεσης είναι ο χρόνος αξιοποίησης στην κεφαλαιαγορά της προνομιακής πληροφορίας⁷⁰.

Τα αδικήματα του ν. 4443/2016 διώκονται αυτεπαγγέλτως και δικάζονται τα μεν πλημμελήματα από το Τριμελές Πλημμελειοδικείο τα δε κακουργήματα από το Τριμελές Εφετείο.

Η ανακοίνωση και κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών προβλέπεται και από τα αλλοδαπά δίκαια ως ξεχωριστό αδίκημα με αυστηρές ποινές, αποκαλείται δε στο γαλλικό δίκαιο και ως «αδίκημα του φιλικού γεύματος» (“*delit du dinner en ville*”)⁷¹

3.2.2 ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Έχει κριθεί νομολογιακά ότι η τεχνητή αύξηση των πωλήσεων με εικονικές συναλλαγές αποτελεί παραπλάνηση του επενδυτικού κοινού με σκοπό την ρευστοποίηση χρηματοπιστωτικών μέσων σε υψηλότερες και μη ανταποκρινόμενες στη θέση της εταιρείας αξίες (ΣτΕ 187/1997 ΕΤρΑξΧρΔ 1999.762, Διοικ. Πρ. Αθ. 1944/1997 ΔΕΕ 1998.170 ⁷² και 187/1997 Μον. Διοικ. Πρ. Πειρ. ΕΤρΑξΧρΔ 1/1999)

Επίσης οι προσυνεννοημένες συναλλαγές τιμωρούνται και εμπίπτουν στο νομοθετικό πλαίσιο της κατάχρησης προνομιακής πληροφόρησης σύμφωνα με τις αποφάσεις των Δικαστηρίων (Διοικ. Πρ. Αθ. 7959/1998 ΔΕΕ 1998.86)⁷³

Τέλος, η ποινική απόφαση 1964/2008 ΑΠ⁷⁴, η οποία έκρινε με προΐσχυον δίκαιο, παρουσιάζει ποινικό ενδιαφέρον αναφορικά με τη μέθοδο χειραγώγησης της αγοράς και τη διαμόρφωση της τιμής της μετοχής με δόλιες μεθόδους εξαπάτησης. Σύμφωνα με την παραπάνω απόφαση δίδονταν εντολές αγοράς από συνεργό των δραστών πριν την έναρξη της συνεδρίασης, και σε περισσότερες ημερήσιες συνεδριάσεις, στην ανώτατη επιτρεπτή τιμή διαπραγμάτευσης με αποτέλεσμα κατά την έναρξη της συνεδρίασης η τιμή της μετοχής να διαμορφώνεται στα ανώτατα επίπεδα τιμών προσελκύνοντας το επενδυτικό ενδιαφέρον το οποίο διαπραγματευόταν σε υψηλές τιμές αγόραζε μετοχές μη

⁷⁰ Αψούρης Ιωάννης, ό.π., 36/1995 (σελ. 279-290)

⁷¹ Χατζηαγιού Θωμάς, , 2/1999 ό.π.(σελ.319-344); Αψούρης Ιωάννης, ό.π. 36/1995 (σελ. 279-290)

⁷² Βελέντζας Γιάννης, «Χρηματιστήρια Κεφαλαιαγορά Κωδικοποίηση Νομοθεσίας Συλλογή Νομολογίας Καταγραφή Βιβλιογραφίας Κατ’ άρθρο ερμηνεία -σχόλια», Αθήνα 2001, Εκδόσεις Ius (σελ. 233-243, 324-330,650-661, 150-1510)

⁷³ Βελέντζας Γιάννης, 2001, ό.π.(σελ. 233-243, 324-330,650-661, 150-1510)

⁷⁴ Βάση νομικών πληροφοριών «ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ»

ανταποκρινόμενες στην αξία αγοράς ενώ οι δράστες λαμβάναν τεράστια κέρδη από την πώληση των μετοχών αυτό .

4 ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

4.1 ΠΡΟΣΒΑΛΛΟΜΕΝΟ ΕΝΝΟΜΟ ΑΓΑΘΟ- ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

Όλα τα παραπάνω αδικήματα στρέφονται, πέραν τυχόν ατομικών αγαθών όπως η περιουσία, και κατά των υπερατομικών αγαθών όπως των οικονομικών θεσμών της χώρας και ειδικότερα κατά της εύρυθμης και διαφανούς λειτουργίας της κεφαλαιαγοράς με τη χρήση αθέμιτων πρακτικών ή με κατάχρηση εμπιστευμένης θέσης.⁷⁵

Η καλή εκτέλεση των εργασιών της κεφαλαιαγοράς αποτελεί εγγυητική ευθύνη και αντικείμενο εποπτείας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς η οποία δικαιολογεί έννομο συμφέρον να παρίσταται σε ποινικές δίκες δηλώνοντας παράσταση προς υποστήριξη της κατηγορίας και επιδιώκοντας της κατά νόμο τιμώρηση του δράστη αποκαθιστώντας το κύρος και τη λειτουργία της χρηματιστηριακής αγοράς.

Η έκταση της βλάβης που υφίσταται το χρηματιστήριο από την τέλεση πράξεων εξαπάτησης σε βάρος των επενδυτών της διακρίνεται σε υπολογίσιμη και μη υπολογίσιμη. Ως υπολογίσιμη νοείται η αριθμητικά υπολογιζόμενη ζημία εκατομμυρίων ευρώ που αφαιρέθηκαν από τις περιουσίες των επενδυτών. Υπάρχει και έτερη όμως ζημία μη επακριβώς υπολογίσιμη που σχετίζεται με το κύρος της λειτουργίας της κεφαλαιαγοράς και την απώλεια μελλοντικών επενδύσεων και αποτελεί το ποιοτικό κριτήριο που καθιστά την παραβατική πράξη ποινικά αξιόλογη.⁷⁶

Για την ποινική μεταχείριση των αδικημάτων (όταν η ποινική απαξία της πράξης θεμελιώνεται στο ύψος της προκληθείσας ζημίας) και τον υπολογισμό της βλάβης που προκλήθηκε από την τέλεση της άδικης πράξης λαμβάνεται υπόψη η πραγματική αξία που αφαιρέθηκε ή απωλέσθηκε κατά το χρόνο τέλεσης. Συνεπώς δεν λαμβάνεται υπόψη η αφηρημένη ζημία που τυχόν προκλήθηκε στη χρηματιστηριακή αγορά ως επίπτωση της ματαίωσης της ασφάλειας των συναλλαγών. Επιπλέον, για τον υπολογισμό του μεγέθους της προσβολής, δεν λαμβάνεται υπόψη τυχόν μεταγενέστερη μεταβολή της αξίας του

---

⁷⁵ Δημήτρης Ζιούβας, 2018, ό.π. (σελ. 14-19); Κουράκης 9εκδ. επιμ)/Ζιούβας (συν.), «Τα οικονομικά εγκλήματα, Τόμος Ι: Γενικό Μέρος, Βασικά ζητήματα της οικονομικής εγκληματικότητας και του οικονομικού ποινικού δικαίου, 2007, Αντ. Σάκκουλας, (σελ. 57)

⁷⁶ Δημήτρης Ζιούβας, 2018, ό.π. (σελ. 14-22); Κουράκης 9εκδ. επιμ)/Ζιούβας (συν.), «2007, ό.π., (σελ. 450-451)

περιουσιακού στοιχείου που αφαιρέθηκε (πχ. αύξηση ή μείωση της αξίας των μετοχών της Χ εισηγμένης εταιρείας που αποκτήθηκαν με απατηλά μέσα μετά το χρόνο λήψης των μετοχών)⁷⁷.

4.2 ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΩΞΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

Η διερεύνηση των αδικημάτων που σχετίζονται με τη χρηματιστηριακή απάτη απαιτεί ειδικές γνώσεις οικονομικών, λογιστικής, οικονομίας της κεφαλαιαγοράς και λειτουργίας του χρηματιστηρίου για το λόγο αυτό το έργο των προανακριτικών υπαλλήλων στο στάδιο της προανάκρισης ασκούν ως ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι, με σκοπό να συγκεντρώσουν το αναγκαίο αποδεικτικό υλικό που θα διακριβώσει την τέλεση τυχόν αξιόποινης πράξης, υπάλληλοι ειδικών οικονομικών υπηρεσιών και σωμάτων οικονομικού ελέγχου με αντικείμενο την έρευνα και αποκάλυψη αντίστοιχων οικονομικών εγκλημάτων, παράνομων χρηματιστηριακών συναλλαγών και χρηματοπιστωτικών πρακτικών, όπως κατωτέρω περιγράφονται.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1γ π.δ. 84/2019 (ΦΕΚ Α 123) στο Υπουργείο Οικονομικών συστάθηκε Γενική Γραμματεία Φορολογικής Πολιτικής και Δημόσιας Περιουσίας στην οποία μεταφέρθηκαν κατά ρητή διάταξη οι υπηρεσίες της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος των άρθρων 79 έως 83 του π.δ. 142/2017. Κατά το άρθρο 82 παρ. 1 του πδ 142/2017 (του οποίου ως ανωτέρω αναφέρθηκε μεταφέρθηκαν οι αρμοδιότητες) η πρώην Διεύθυνση ΣΔΟΕ είχε ως αντικείμενο τη διερεύνηση υποθέσεων απάτης ενώ σύμφωνα με την παρ. 2 του αυτού άρθρου περ.γγ ιι το Τμήμα Ε -Χρηματοοικονομικών υποθέσεων είχε επιφορτιστεί με έρευνες σχετικά με την αποκάλυψη παραβάσεων συνδεδεμένων με τη λειτουργία του χρηματιστηρίου και τις συναλλαγές που διενεργούνταν σε αυτό.⁷⁸

Περαιτέρω για την διερεύνηση οικονομικών εγκλημάτων έχει συσταθεί ειδικό τμήμα οικονομικού εγκλήματος στην Εισαγγελία Εφετών Αθηνών κατά το άρθρο 33 ΚΠΔ με επικεφαλής Εισαγγελείς Εφετών επιφορτισμένους με τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης οικονομικών εγκλημάτων με σκοπό την αποκάλυψη, διερεύνηση και στοιχειοθέτηση της τέλεσης εγκλημάτων αυξημένης ποινικής απαξίας σχετικών με τέτοια

---

⁷⁷ Χρίστος Μυλωνόπουλος, 2001, ό.π. (σελ. 487)

⁷⁸ Δημήτρης Ζιούβας, 2018, ό.π. (σελ. 23-28)

εγκλήματα τα οποία θέτουν σε διακινδύνευση ή βλάβη την εθνική οικονομία. Συνεπικουρούνται από ειδικό επιστημονικό προσωπικό που μπορεί με τις εξειδικευμένες γνώσεις του να εξακριβώσει την τέλεση και το εύρος των καταγγελλόμενων εγκλημάτων δίδοντάς του πρόσβαση σε φορολογικά, τραπεζικά, χρηματιστηριακά και κάθε άλλου είδους τηρούμενα αρχεία από τις δημόσιες αρχές με περιεχόμενο απόρρητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κατά τα άρθρα 33-36 ΚΠΔ.

4.3 ΑΡΣΗ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ

Η διερεύνηση της χρηματιστηριακής απάτης αποτελεί ένα σύνθετο και συχνά δυσαπόδεικτο αδίκημα τόσο ως προς την ίδια την τέλεσή του ως αξιόποινη πράξη όσο και ως προς το εύρος της ζημίας που προκλήθηκε. Για το λόγο αυτό έχει «εξοπλιστεί» το «οπλοστάσιο» των προανακριτικών αρχών και του Εισαγγελέα Οικονομικού εγκλήματος με τις περιγραφόμενες στο άρθρο 36 ΚΠΔ δυνατότητες, όπως η πρόσβαση σε δεδομένα και πληροφορίες που αντλούνται από τις αρχές κατά παρέκκλιση ειδικών διατάξεων νόμου που προβλέπουν το τηλεφωνικό, φορολογικό, χρηματιστηριακό και τραπεζικό απόρρητο.

Για την άρση των απορρήτων πληροφοριών ισχύει ειδικό νομοθετικό πλαίσιο.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 16 Ν. 4514/2018 οι ΑΕΠΕΥ υποχρεούνται να καταγράφουν τις συνομιλίες (ηλεκτρονικές και τηλεφωνικές) που σχετίζονται με τη λήψη, μετάδοση και εκτέλεση των εντολών του επενδυτή- πελάτη, να διασφαλίζουν την τήρηση των αρχείων και των μέσων διαβίβασης των πληροφοριών, να εξασφαλίσουν την αποτροπή γνωστοποίησης εμπιστευτικών και απόρρητων πληροφοριών μέσω της διαρροής. Η άρση του απορρήτου των επικοινωνιών, σύμφωνα με το άρθρο 6 Ν. 5002/2022 (ΦΕΚ Α 228/09.12.2022), ορίζεται ειδικά για τη διακρίβωση των αδικημάτων της απάτης και της παράνομης αξιοποίησης προνομιακών και εμπιστευτικών πληροφοριών με σκοπό τη χειραγώγηση της αγοράς ότι είναι θεμιτή και νόμιμη.

Ομοίως στο άρθρο 39 ν. 4920/2022 τίθενται οι προϋποθέσεις άρσης του τραπεζικού απορρήτου σε συνδυασμό με τις διατάξεις 62 ν. 4170/2013, 3 ν.δ. 1059/1971 και 32 ν. 3986/2011 συγκαταλέγοντας τις ευαίσθητες πληροφορίες ως σημαντικές για την αποκάλυψη της τέλεσης των χρηματιστηριακών αδικημάτων των άρθρων 28-31 ν. 4443/2016 αλλά και για την απόπειρα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομη και εγκληματική δραστηριότητα σύμφωνα με το άρθρο 4 ν. 4557/2018.

4.4 ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΤΕΛΕΣΗΣ ΑΞΙΟΠΟΙΝΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ

Ως προς τη δικονομική μεταχείριση του αδικήματος της κατάχρησης αγοράς σχετιζόμενο με τη διαρροή προνομιακών πληροφοριών προβλέπονται ειδικά θέματα από τα άρθρα 32-33 του ν. 4443/2016 σύμφωνα με τα οποία ορίζεται αυτολεξεί:

«Άρθρο 32

Άσκηση ποινικής δίωξης

1. Η ποινική δίωξη για όλες τις αξιόποινες πράξεις του Κεφαλαίου Β του Τμήματος Α του Μέρους Β του παρόντος νόμου ασκείται αυτεπαγγέλτως από τον κατά τόπον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών, ο οποίος έχει δικαίωμα να διενεργήσει προκαταρκτική εξέταση, προανάκριση ή να παραγγείλει κυρία ανάκριση για τη διακρίβωση των παραπάνω αξιοποιώνων πράξεων, χωρίς να απαιτείται έγκληση ή αίτηση οποιασδήποτε αρχής. Η ποινική διαδικασία είναι σε κάθε περίπτωση ανεξάρτητη από την όποια διοικητική διαδικασία, καθώς και από οποιασδήποτε φύσεως ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον διοικητικών δικαστηρίων ή άλλων διοικητικών αρχών.

2. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς υποβάλλει στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών μηνυτήρια αναφορά με την οποία ανακοινώνεται η τέλεση οποιασδήποτε αξιόποινης πράξης του παρόντος νόμου, καθώς και κάθε άλλης συναφούς αξιόποινης πράξης η οποία διώκεται αυτεπαγγέλτως από το νόμο. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών ενεργεί κατά τα άρθρα 31 και 43 του ΚΠΔ.

3. Αν διενεργείται προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση για κάποια από τις αξιόποινες πράξεις του παρόντος νόμου, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς καλείται να λάβει γνώση της δικογραφίας και να υποβάλει έκθεση με τις απόψεις της για όλες τις υπό διερεύνηση αξιόποινες πράξεις το αργότερο μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την επίδοση της κλήσεως. Αν διενεργείται κυρία ανάκριση και δεν έχει ήδη υποβληθεί η έκθεση του προηγουμένου εδαφίου, ο ανακριτής καλεί την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για την υποβολή της σχετικής έκθεσης κατά τα παραπάνω οριζόμενα. Σε περίπτωση αμέσου κινδύνου παραγραφής της υποθέσεως ή αν υπάρχει πρόσωπο που τελεί σε προσωρινή κράτηση, εκείνος που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση, προανάκριση ή κυρία ανάκριση έχει δικαίωμα σύντμησης της

παραπάνω προθεσμίας σε δέκα (10) ημέρες. Η μη υποβολή της παραπάνω έκθεσης δεν κωλύει σε καμία περίπτωση την πρόοδο της διαδικασίας ούτε συνιστά διαδικαστική προϋπόθεση για την άσκηση της ποινικής δίωξης ή την περαίωση της κύριας ανακρίσεως κατά του υπαιτίου προσώπου.

4. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται αν η προκαταρκτική εξέταση, η προανάκριση ή η κύρια ανάκριση διενεργούνται κατόπιν μηνυτήριας αναφοράς της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

5. Η άσκηση ποινικής δίωξης για όλες τις αξιόποινες πράξεις του Μέρους Β του νόμου αυτού γνωστοποιείται από τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.»

«Άρθρο 33

Αρμοδιότητα - περάτωση κύριας ανάκρισης

1. Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση των πλημμελημάτων του Κεφαλαίου Β του Τμήματος Α του Μέρους Β του παρόντος νόμου είναι το τριμελές πλημμελειοδικείο, των δε κακουργημάτων το τριμελές εφετείο, του τόπου τελέσεώς τους. Αν ο τόπος τελέσεως των παραπάνω αδικημάτων είναι η αλλοδαπή, αρμόδια δικαστήρια είναι αυτά των Αθηνών.

2. Στην περίπτωση των κακουργημάτων του Κεφαλαίου Β του Τμήματος Α του Μέρους Β του παρόντος νόμου για την περαίωση της κύριας ανακρίσεως και την εισαγωγή της υποθέσεως στο ακροατήριο εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 308Α του ΚΠΔ, περί κατ' εξαίρεση περατώσεως της κύριας ανακρίσεως, όπως κάθε φορά ισχύει. Η εισαγωγή των ποινικών υποθέσεων του παρόντος νόμου στο ακροατήριο γίνεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Αναβολή της δίκης για σημαντικά αίτια επιτρέπεται μία μόνο φορά.

3. Στις δίκες για τις αξιόποινες πράξεις των προηγούμενων παραγράφων, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έχει δικαίωμα, σε κάθε περίπτωση, να παρίσταται ως πολιτικώς ενάγουσα για την υποστήριξη της κατηγορίας. Το παραπάνω δικαίωμα της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς δεν κωλύεται ακόμη και αν δεν υπέβαλε την έκθεση που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του προηγούμενου άρθρου.

4. Μετά την έκδοση οριστικής απόφασης η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έχει δικαίωμα να λάβει αντίγραφα της απόφασης και των εγγράφων της δικογραφίας, ανεξαρτήτως αν είχε δηλώσει ή όχι παράσταση πολιτικής αγωγής.»

Αναφορικά με τις ανωτέρω νομοθετικές ρυθμίσεις έχει εκδοθεί η υπ' αριθμ. 1/2017 Γνωμοδότηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κατά την οποία η ανακοίνωση δια μηνυτήριας αναφοράς τέλεσης αξιόποινης πράξης χειραγώγησης ή κατάχρησης αγοράς από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η οποία αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου συσταθείσα με το ν. 1969/1991, λειτουργούσα κατά το ν. 4443/2016 άρθρο 35 ως διοικητική αρχή, συνιστά υποχρέωση και όχι απλή ενάσκηση δυνητικού δικαιώματος αφού συγκαταλέγεται κατά το συνδυασμό των άρθρων 13 στοιχείο α' νέου ΠΚ και 38 νέου ΚΠΔ στην έννοια των «υπολοίπων δημοσίων υπαλλήλων» οι οποίοι υποχρεούνται να ανακοινώσουν την τέλεση κάθε αξιόποινης πράξης τυχόν διαπιστώσουν κατά την εκτέλεση των υπηρεσιακών τους ελεγκτικών- εποπτικών καθηκόντων. Σύμφωνα με την άνω γνωμοδότηση η διατύπωση της αιτιολογικής έκθεσης του ν. 4443/2016 (σελ. 10) περί «αυτονόητης δυνατότητας της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς να υποβάλλει στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών μηνυτήρια αναφορά με την οποία ανακοινώνεται η τέλεση οποιασδήποτε αξιόποινης πράξεως του παρόντος νόμου» αποτελεί εσφαλμένη διατύπωση ενώ η μη τήρηση της υποχρέωσης αυτής από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς στοιχειοθετεί το αδίκημα του άρθρου 259 ΠΚ της παράβασης καθήκοντος τελούμενου με δόλο.

Κατά την ίδια προαναφερθείσα γνωμοδότηση ο επακριβής προσδιορισμός του οφέλους ή της ζημίας που απαιτείται για τη θεμελίωση της πλημμεληματικής ή κακουργηματικής τέλεσης του αδικήματος της κατάχρησης αγοράς δεν αποτελεί αναγκαίο στοιχείο της αναφοράς αφού το αδίκημα διώκεται και σε απόπειρα το οποίο κατά την κρίση του γνωμοδοτούντος Εισαγγελέα αποτελεί και τη συνήθη απαντώμενη μορφή του αδικήματος.

Τέλος συνιστά απαραίτητο στοιχείο της μηνυτήριας αναφοράς της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς κάθε στοιχείο που δύναται να προσδώσει κακουργηματικό χαρακτήρα στην πράξη όπως είναι η κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια τέλεση του αδικήματος, τα οποία πάντα υπόκεινται στον έλεγχο των ανακριτικών, εισαγγελικών και προανακριτικών αρχών για τη διαπίστωση της ύπαρξής τους.

5 «ΓΝΩΣΤΕΣ» ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΠΑΤΕΣ

Η ιστορία του χρηματιστηρίου δεν έμεινε ανεπηρέαστη από οικονομικές κρίσεις που ταλάνιζαν την οικονομία της χώρας. Εκτροπή από τη φυσιολογική και εύρυθμη λειτουργία της κεφαλαιαγοράς αποτελούν οι υποθέσεις χρηματιστηριακής απάτης που απασχόλησαν τα προηγούμενα χρόνια το Χρηματιστήριο Αθηνών, αφήνοντας έντονο αντίκτυπο και πλήγμα, αναφορικά με την αξιοπιστία του ελληνικού χρηματιστηρίου, τόσο στην ημεδαπή αλλά και στη διεθνή επενδυτική αγορά.

Αξίες λόγου και αναφοράς ως πιο γνωστές είναι η υπόθεση «μετοχές φούσκες» (υπόθεση 23 μετοχών και ενδεικτικά των εταιρειών «Intersat», «Δάριγκ», «Θεσσαλικής», «Αθηναϊκές Συμμετοχές», «Βιοσώλ», «Σιγάλας») που απασχόλησε την επικαιρότητα την περίοδο 1999-2000, η υπόθεση «ΔΕΚΑ» («Δημόσια Επιχείρηση Κινητών Αξιών») το έτος 2000, η υπόθεση των μεταλλείων Λαυρίου το έτος 1980, η υπόθεση «Λαυρεωτικής» το έτος 1994, η υπόθεση «Δέλτα Χρηματιστηριακής» το έτος 1996 και πιο πρόσφατα η υπόθεση «Folie Folie» το έτος 2018.

Η υπόθεση των «μετοχών φούσκες» αναστάτωσε όχι μόνο το Χρηματιστήριο αλλά ανέδειξε και μεγάλα προβλήματα διαβλητότητας και διαφθοράς της δικαιοσύνης.

Συνοπτικά αναφέρουμε ότι τέθηκαν υπό δικαστική διερεύνηση 23 μετοχές εταιριών εισηγμένων στο χρηματιστήριο με παραποιημένα οικονομικά στοιχεία με σκοπό την χειραγώγηση των μετοχών και την επίτευξη παράνομου κέρδους από την εξαγορά «μετοχών φούσκες» δηλαδή μετοχών χωρίς αντίκρισμα στην οικονομική κατάσταση που εμφάνιζαν οι εταιρείες γεγονός που οδήγησε σε άμεση χρηματοδότηση των εταιρειών αυτών αλλά και στην απώλεια τεράστιων κεφαλαίων των μικροεπενδυτών αφού οι εταιρείες αυτές δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στην επίπλαστη εικόνα που είχαν δημιουργήσει με αναπόφευκτο αποτέλεσμα την σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα πτώση της αξίας των μετοχών αυτών.

Η ανακρίτρια που χρεώθηκε τη διερεύνηση της υπόθεσης Κ. Μπουρμπούλια απέδωσε πλημμεληματικού χαρακτήρα αδικήματα στους εμπλεκόμενους, πρότεινε την απαλλαγή κάποιων ως μη εμπλεκόμενων, έλαβε χρήματα προκειμένου να κατευθύνει τα αποτελέσματα της ανάκρισης και αποδέχθηκε προσωπικές γνωριμίες και επαφές με αρκετούς από τους δικηγόρους και εμπλεκόμενους ως κατηγορούμενους ή υπόπτους.⁷⁹

---

⁷⁹ Εφημερίδα «Καθημερινή» «Στα βαθιά νερά εισέρχεται η ελληνική Δικαιοσύνη», 11/02/2001, Εφημερίδα «Καθημερινή» «Η δικαστική έρευνα για την εμπλοκή της Ανακρίτριας», 31/05/2003, Εφημερίδα «το Βήμα», «Αναίρεση κατά αθωωτικής απόφασης» 14/03/2007

Το ίδιο διάστημα και εν μέσω σημαντικών αναταραχών και πτώσεων στο χρηματιστήριο, η εθνική οικονομία δείχνει να παρουσιάζει τεράστια πλήγματα ανισορροπίας, η ελληνική κυβέρνηση ενοχοποιείται για αδιαφάνεια και έλλειψη εποπτείας στη λειτουργία του χρηματιστηρίου, οι διεθνείς επενδύσεις βρίσκονται σε αποδρομή, παγώνει η ρευστοποίηση χαρτοφυλακίων και οποιαδήποτε κυβερνητική δήλωση για ανοδική πορεία του Χρηματιστηρίου εκλαμβάνεται από τον τύπο και τους επενδυτές είτε ως «ευχή» είτε ως «υποψία χειραγώγησης» και «κρατικού παρεμβατισμού». Άμεσο επακόλουθο ήταν η πρόταση μομφής από το κοινοβουλευτικό κόμμα της ΝΔ κατά του Γιάννου Παπαντωνίου διατελέσαντος τότε Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.⁸⁰

Η κρίση στο χρηματιστήριο όπως και οι δικαστικές υποθέσεις που ανέκυψαν δεν άφησαν ανεπηρέαστο το Ελληνικό Κοινοβούλιο με τον Πρωθυπουργό της χώρας στις 30-5-2003 Κ. Σημίτης, στη δευτερολογία του στη Βουλή με θέμα «το χρηματιστήριο και τις 10 μεγάλες υποθέσεις κατάχρησης αγοράς»⁸¹ να αναφέρει: *«Η ΝΔ, επίσης, προσπαθεί να ποινικοποιήσει τη λειτουργία του χρηματιστηρίου. Μιλάει συνεχώς για σκάνδαλα, χωρίς να τεκμηριώνει τις καταγγελίες της. Και όπως είπα προηγουμένως, η διάκριση μεταξύ απάτης και αστοχίας είναι λεπτή και δύσκολη. Δεν λύνεται με πολιτικές κορώνες και συνθήματά. Αντί η ΝΔ να υποστηρίξει την κοινή προσπάθεια δημιουργίας θεσμών, καταφέρεται κατά των θεσμών, ιδιαίτερα κατά της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, χωρίς να μπαίνει στον κόπο να διαπιστώσει τους κανόνες λειτουργίας της.»* *«Όλες οι σοβαρές υποθέσεις εταιριών εισηγμένων στο Χ.Α.Α. οι μετοχές των οποίων συνδέονταν με παραπλανητική συμπεριφορά των υπευθύνων τους έναντι του επενδυτικού κοινού, συνισταμένη την ψευδή απεικόνιση των οικονομικών στοιχείων των εταιριών αυτών αλλά και με άλλες αξιόποινες πράξεις, παραπέμφθηκαν στις αρμόδιες δικαστικές αρχές. Κατά των υπευθύνων ασκήθηκαν από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών ποινικές διώξεις σε βαθμό κακουργήματος και πλημμελήματος και ενεργήθηκε κύρια ανάκριση στο πλαίσιο της οποίας διατάχθηκε η προσωρινή κράτηση των περισσότερων από τους κατηγορουμένους. Η δικαστηριακή πορεία ορισμένων από τις υποθέσεις αυτές βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Τυχόν δε βραδύτητα που σημειώθηκε στην ολοκλήρωση των διαδικασιών οφείλεται κυρίως στις δυσκολίες που παρουσίαζε η δικαστηριακή διερεύνηση των νέων αυτών μορφών εγκληματικότητας, σε*

---

⁸⁰ Εφημερίδα «Βραδυνή» 27/7/2000, Εφημερίδα «Καθημερινή» «Φήμες και πολιτικά παιχνίδια συνθλίβουν το Χρηματιστήριο» 03/02/2001, Εφημερίδα «Καθημερινή» «Το κράτος κυρίαρχος παίκτης στη Σοφοκλέους», Εφημερίδα «Καθημερινή» «Στα βαθιά νερά εισέρχεται η ελληνική δικαιοσύνη» 11/2/2001

⁸¹ http://repository.costas-simitis.gr/sf-repository/pdf.js/web/viewer.html?file=/sf-repository/retrieve/7169/A1S5_ArthLogOmi_F37T21.pdf ανακτήθηκε 20/6/2024

συνδυασμό και με κάποιες ελλείψεις ή ασάφειες της χρηματιστηριακής νομοθεσίας που οδήγησαν άλλωστε και στην τροποποίησή της.

Η ουσιαστική έρευνα και η νομική αντιμετώπιση των εν λόγω υποθέσεων καθώς και ο προσδιορισμός της διαδικαστικής πορείας τους ανήκει κατά το Σύνταγμα στην ανεξάρτητη Ελληνική Δικαιοσύνη, η οποία εν προκειμένω ενήργησε σύμφωνα με την ελεύθερη και ανεπηρέαστη κρίση των αρμοδίων οργάνων της, χωρίς οποιαδήποτε παρέμβαση πολιτικών ή άλλων εξωδικαστικών παραγόντων, πολύ περισσότερο που τέτοια παρέμβαση δεν καταγγέλθηκε. Επομένως, κάθε ανάμειξη των παραγόντων αυτών έστω και υπό μορφήν υποδείξεων σχετικά με την επιλογή των διαδικασιών που πρέπει να ακολουθηθούν (π.χ .εφαρμογή του άρθρου 29 ΚΠ.Δ.) δεν είναι νοητή γιατί συνιστά ανεπίτρεπτη παρέμβαση στο έργο της δικαστικής εξουσίας αφού παραβιάζει ευθέως τη συνταγματική τάξη. Η υποχρέωση της Κυβέρνησης τελειώνει με την μέριμνα για την ταχεία παραπομπή των υποθέσεων αυτών στη Δικαιοσύνη. Και η υποχρέωση αυτή εκπληρώθηκε. Όσον αφορά, τέλος, τυχόν ολιγορία ή πλημμέλειες κάποιων δικαστικών λειτουργών κατά το χειρισμό των υποθέσεων αυτών, αν υπήρξαν τέτοιες περιπτώσεις, ο έλεγχος ανήκει στα κατεστημένα όργανα της Δικαιοσύνης που κατά το Σύνταγμα και τους νόμους ασκούν την εποπτεία και τον έλεγχο των δικαστικών λειτουργών. Και όπου υπήρξε περίπτωση ο έλεγχος αυτός ασκήθηκε.»

Οι συνέπειες της χρηματιστηριακής κρίσης υπήρξαν ολέθριες τόσο για τους μικροεπενδυτές που έχασαν τα κεφάλαιά τους και οδηγήθηκαν σε βεβιασμένες ρευστοποιήσεις προκειμένου να διασώσουν έστω και κατ' ελάχιστο τα επενδεδυμένα κεφάλαιά τους όσο και για την αξιοπιστία της λειτουργίας του Χρηματιστηρίου που τη στιγμάτισε για τα επόμενα χρόνια οδηγώντας σε τεράστια πτώση των συναλλαγών όπως και του τζίρου του Χρηματιστηρίου και σε αποθάρρυνση νέων εταιριών να εισάγουν τις μετοχές τους στην ρυθμιζόμενη αγορά του Χρηματιστηρίου. Η πτώση του Χρηματιστηρίου επηρέασε την μέση αστική τάξη που μετείχε στην επενδυτική αγορά μειώνοντας τα εισοδήματά της ενώ προκειμένου να «επιβιώσουν» πολλές εισηγμένες εταιρείες όπως ενδεικτικά η ΔΕΗ αυξάνουν τις τιμές των καταναλωτικών τους προϊόντων. Η ανεργία αυξάνει καθώς πολλές εταιρείες λόγω της απώλειας που είχαν στο χρηματιστήριο έχουν χάσει τεράστιο αγοραστικό τζίρο και προσπαθούν να διατηρηθούν στην αγορά μειώνοντας το προσωπικό που απασχολούν. Το κλείσιμο αρκετών ημεδαπών εισηγμένων εταιρειών οδηγεί πολλές επιχειρήσεις σε ανάγκη εισαγωγών πρώτων υλών και κατ' επέκταση σε αύξηση του κόστους λειτουργίας τους. Οι εταιρείες που λαμβάνουν ευρωπαϊκές επιδοτήσεις και κρατικά κονδύλια όπως οι κατασκευαστικές καταφέρνουν να επιβιώσουν εν αντιθέσει

με τις χρηματιστηριακές που αντιμετωπίζουν σημαντική έλλειψη ρευστότητας και πολλές οδηγούνται σε οριστικό κλείσιμο.⁸²

Η δυσμενής αυτής κατάσταση που δημιουργήθηκε εξαιτίας της χρηματιστηριακής κρίσης του 1999 αποτέλεσε την αφορμή να αυστηροποιηθεί το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας της χρηματαγοράς, να οργανωθούν και συσταθούν καλύτερα οι εποπτικές αρχές και να τεθούν εκ νέου βάσεις στην επενδυτική χρηματιστηριακή αγορά.

6 ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ

Πέραν του Χρηματιστηρίου Αξιών λειτουργεί από το έτος 2019 το χρηματιστήριο ενέργειας με την ψήφιση του νόμου 4512/2018 (άρθρο 73). Προβλέφθηκε η λειτουργία χρηματιστηρίου ενέργειας στην οποία μετέχει το Χρηματιστήριο Αθηνών κατέχοντας το 21% του μετοχικού κεφαλαίου, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου κατέχοντας το 10%, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης κατέχοντας το 20% του μετοχικού κεφαλαίου και 3 εταιρείες διαχειριστές ηλεκτρικής ενέργειας.⁸³ Στις 29/02/2024 εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ο Κανονισμός για την διασφάλιση της ακεραιότητας της αγοράς ενέργειας, την προστασία από μεθόδους χειραγώγησης και τη διαφάνεια στην χονδρική αγορά ενέργειας (REMIT) και πλέον αναμένεται η έγκριση του Κανονισμού από το Συμβούλιο και η έναρξη ισχύος του⁸⁴.

Τέλος υπάρχει και το χρηματιστήριο του ψηφιακού νομίσματος “bitcoin” το οποίο λειτουργεί ως ένα δημόσιο βιβλίο με λογιστικές εγγραφές κρυπτογραφημένες που επιτρέπει συναλλαγές μεταξύ των χρηστών χωρίς την παρέμβαση ή τον έλεγχο κάποιας ρυθμιστικής ή άλλης αρχής στην οποία διακινούνται ψηφιακά νομίσματα- αξίες.⁸⁵ Η διαρκής εξέλιξη του ψηφιακού νομίσματος ενθαρρύνει την εμφάνιση εναλλακτικών μεθόδων συναλλαγών όπως και την υψηλή συχνότητα τους σε τεχνολογικά πεδία που θα είναι δυσχερώς η παραβατική συμπεριφορά διαπιστώσιμη ως πράξη και ως έκταση βλάβης.

---

⁸² Εφημερίδα «Ναυτεμπορική» «Αυξήσεις στα τιμολόγια, του ρεύματος» 5/9/2000, Εφημερίδα «Καθημερινή» «Πωλούνται εισηγμένες για μια χούφτα ...δ ις» 14/7/2001, Εφημερίδα «Ημερησία» «Ποιος θα βάλει τέλος στη συνεχή πτώση του Ευρώ» 08/09/2000

⁸³ <https://www.athexgroup.gr/el/web/guest/energy-exchange-group> ανακτήθηκε 20/6/2024

⁸⁴ <https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20240223IPR18092/nea-metra-gia-tin-prostasia-tis-europaikis-agoras-energeias-apo-cheiragogisi> ανακτήθηκε 20/6/2024

⁸⁵ <https://moneymajority.com/bitcoin/>; <https://gr.investing.com/crypto/bitcoin> ανακτήθηκε 20/6/2024

7 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η χρηματιστηριακή απάτη λόγω του πολυσχιδούς και σύνθετου χαρακτήρα τέλεσης και διερεύνησής της απαιτεί διαρκή νομοθετική αναμόρφωση ώστε να καταλαμβάνονται κατά το δυνατόν περισσότερες πράξεις τέλεσης διαπραττόμενες μέσα από νέους, τεχνολογικά σύγχρονους τρόπους διενέργειας συναλλαγών που σταδιακά εφαρμόζονται και στις εργασίες της χρηματιστηριακής αγοράς. Η ιδιομορφία της οργάνωσης, των οικονομικών και τεχνικών μέσων λειτουργίας της κεφαλαιαγοράς και το υπερεθνικό εύρος ανάπτυξης της αγοράς αποτελούν κρισιμότερα ζητήματα που καλούνται τα εποπτικά και θεσμικά όργανα να λάβουν υπόψη στους ελέγχους που πραγματοποιούν για τη διασφάλιση της πληρότητας και αδιαβλητότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών.

Η ανάγκη διαφάνειας στη χρηματιστηριακή αγορά κρίνεται επιβεβλημένη προκειμένου η οργανωμένη αγορά να είναι ανταγωνιστική και αποτελεσματική σε σχέση με άλλες μη οργανωμένες, ρυθμιζόμενες, μη επίσημες, μη εποπτευόμενες και κανονικοποιημένες αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων παρέχοντας ισότιμη πρόσβαση σε επενδυτές διεθνούς εμβέλειας και ενισχύοντας τις παγκόσμιες οικονομικές συναλλαγές.

Η χρηματιστηριακή απάτη συνιστά μια μεγάλη πρόκληση για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), καθώς οι χρηματοοικονομικές αγορές των κρατών μελών αντικατοπτρίζουν ένα αξιόλογο τμήμα της διεθνούς οικονομίας. Η νομοθεσία της ΕΕ εντοπίζεται κυρίως στην πρόληψη, διερεύνηση και καταστολή της χρηματιστηριακής απάτης με στόχο την κατοχύρωση της διαφάνειας, της πίστης στην κεφαλαιαγορά και τη σταθερότητα των αγορών.

Οι ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές της ΕΕ, όπως οι Ευρωπαϊκές Αρχές Εποπτείας (ESAs), συνδράμουν τις εθνικές αρχές στην προσπάθεια εντοπισμού και αντιμετώπισης έκνομων πράξεων σε βάρος της ρυθμιζόμενης αγοράς αξιών.

Αξίζει να τονιστεί ότι η ενθάρρυνση και υποστήριξη της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και η θεσμοθέτηση κοινών κανονιστικών πλαισίων αποτελούν ουσιώδη στοιχεία στην αντιμετώπιση της χρηματιστηριακής απάτης στην ΕΕ. Η διασυννοριακή σύμπραξη είναι αποφασιστικής σημασίας για την αποτελεσματική πρόληψη και καταστολή των εγκλημάτων στο χώρο της ρυθμιζόμενης αγοράς, έναν τομέα της οικονομίας που υπερσκελίζει τα εθνικά όρια.

Η συντονισμένη δράση των εθνικών και κοινοτικών νομοθετικών οργάνων θα πρέπει να συνοδεύεται από επίσης συντονισμένη δράση των εθνικών και κοινοτικών διωκτικών και δικαστικών αρχών αφού καταφανώς προκύπτει η διεθνικότητα της χρηματιστηριακής απάτης η οποία από την άποψη της διερεύνησης και δίωξης νομολογιακά

προκύπτει ότι είναι σε πολύ πρώιμο αν όχι ανύπαρκτο στάδιο. Δεν έχει δοθεί η αντίστοιχη βαρύτητα ενός υπερεθνικού αδικήματος τόσο από άποψη νομοθετικής πρόβλεψης όσο και από άποψη δικαστηριακής αντιμετώπισης. Η ελληνική νομολογία επιλέγει να κινείται στα ασφαλή «ύδατα» της αξιολόγησης της χρηματιστηριακής απάτης ως απάτης του κοινού ποινικού κώδικα .

Ο χρηματιστηριακός χώρος είναι ένας διαρκώς εξελισσόμενος και αναπτυσσόμενος χώρος επηρεαζόμενος από ποικίλους παράγοντες όπως η πολιτική, η τεχνολογία και σαφώς η οικονομία. Η ταχεία ανάπτυξη της τεχνολογίας και της ψηφιακής οικονομίας έχει φέρει εξαιρετικής σημασίας αλλαγές στο περιβάλλον της ρυθμιζόμενης αγοράς αξιών (πχ. ψηφιακά νομίσματα, κανονιστικά ρυθμιστικά πλαίσια, εισαγωγή αυτοματοποιημένων συστημάτων συναλλαγών). Ο δυναμικός χαρακτήρας της κεφαλαιαγοράς απαιτεί διαρκή ενημέρωση και προσαρμογή στις νέες συνθήκες, δεδομένα και τεχνολογίες τόσο της πολιτείας όσο και της οικονομίας, της κοινωνίας και της δικαιοσύνης.

8 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ- ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

8.1 Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

1. Μιχαλόπουλος Γιώργος, «ΚΑΤΑΧΡΗΣΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ», 1991, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή
2. Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, «Το Αλφαβητάρι του Επενδυτή», Αθήνα, 2001 (σελ. 7-8)
3. 4^ο Τριήμερο Συνέδριο για δικαστικούς Λειτουργούς με θέμα «Δικαιοσύνη & Νομοθεσία της Κεφαλαιαγοράς» Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, Οικονομικό Παν/μιο Αθηνών, ΣΕΒ, Ένωση Δικαστών & Εισαγγελέων, Ένωση Εισαγγελέων Ελλάδος, 2008, Εκδόσεις Ευρασία, σελ. 47-61
4. Κορδή -Αντωνοπούλου, «Το νομικό πλαίσιο των χρηματοπιστωτικών μέσων» Αθήνα 2010, Εκδόσεις Σάκκουλα (σελ.10-20, 34-95)
5. Δημήτρης Ζιούβας, «Χρηματοπιστωτικό Ποινικό Δίκαιο», 2018, Ευρωπαϊκές Πανεπιστημιακές Εκδόσεις (σελ. 1-9)
6. Ζήσης Σωτ. Φασούλας, «Ι. Θέματα αστικού, εμπορικού, ποινικού, δικονομικού δικαίου και γνωμοδοτήσεις -Συμβιβασμός εξώδικος και δικαστικός ΙΙ. Χρηματιστηριακή παραγγελία και εντολή, η ευθύνη των εντολοδόχων και των χρηματιστών, το δικαίωμα της προσωπικότητας, η πολιτική αγωγή ΙΙΙ. Η απάτη στο δικαστήριο και οι εικονικές δίκες- Θεωρία- Πράξη- Νομολογία» 2004, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 837-843
7. Βασίλειος Τουντόπουλος, «Η σύμβαση χρηματιστηριακής παραγγελίας», Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2005, Εκδόσεις Σάκκουλα
8. Βασίλη Αντ. Βαθρακοκοίλη «Ερμηνεία Αστικού Κώδικα – Νομολογία Κατ' άρθρο – Ημίτομος Α' Εμπράγματο Δίκαιο άρθρα 947-1141» 2007 σελ.181-184
9. Απόστολος Σ. Γεωργιάδης «Εγχειρίδιο Εμπραγμάτου Δικαίου» Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2012, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ. 164-171
10. Ι.Σ.Σπυριδάκη «Εμπράγματο Δίκαιο τ. Β' /1 (κυριότητα- έννοια, είδη, περιεχόμενο, όρια, κτήση, απώλεια) 2001, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, σελ.580-582
11. Ι. Μανωλεδάκης «Εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας (Άρθρα 372-384^α ΠΚ) έκδοση ενδέκατη αναθεωρημένη» Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2002, Εκδόσεις Σάκκουλα, σελ.223-256

12. Ανδρέου Φ. «Ποινικός Κώδικας- Κατ' άρθρο ερμηνεία- Νομολογία- Βιβλιογραφία» , 2005 Αθήνα, Εκδόσεις Σάκκουλα; Φαρσεδάκης Ι. & Σατλάνης Χρ. «Ειδικό Μέρος Ποινικού Κώδικα, Ερμηνευτικά σχόλια- Παραδείγματα», 2015, Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη
13. Μαργαρίτης Μ. «Ποινικός Κώδικας», 2009, Αθήνα, Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία
14. Μυλωνόπουλος Χρίστος» Ποινικό Δίκαιο Ειδικό Μέρος» Αθήνα 2021, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
15. Φράγκος Κωνσταντίνος, «Ποινικός Κώδικας Ν. 4619/2019 και 4637/2019 Κατ' άρθρο ερμηνεία & Νομολογία Αρείου Πάγου», Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2020, Εκδόσεις Σάκκουλα (σελ.1903-1908)
16. Μυλωνόπουλος Χ, Ποινικό Δίκαιο, Ειδικό Μέρος, Τα εγκλήματα κατά της περιουσίας (αρ. 385 – 406 ΠΚ)β' έκδοση, εκδόσεις Δίκαιο και οικονομία Π. Ν Σάκκουλα, 2009, σελ 267.
17. Μπουρόπουλος Κ. Ερμηνεία του Ποινικού Κώδικα, τόμος Γ', εκδόσεις Σάκκουλα, 1964, σελ 98.
18. Αδάμ Παπαδαμάκης, Τα περιουσιακά εγκλήματα άρθρα 385-405 ΠΚ, εκδόσεις Σακκουλα 2020, σελ 176.
19. Κωστάρας Αλέξανδρος «Έννοιες και Θεσμοί του Ποινικού Δικαίου», 2001, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα (Σελ. 610-619)
20. Λιναρίτης Ιωάννης, «Χειραγώγηση της αγοράς μέσω συναλλαγών: Νομολογιακές προτάσεις και σύγχρονες προκλήσεις (Trade-Based Market Manipulation: Judicial Evolutions and Modern Challenges)» Επιθεώρηση Οικονομικού Δικαίου 9 (2013), σελ. 44 / Χρηματοπιστωτικό Δίκαιο 9 (2013), σ. 44
21. Βελέντζας Γιάννης, «Χρηματιστήρια Κεφαλαιαγορά Κωδικοποίηση Νομοθεσίας Συλλογή Νομολογίας Καταγραφή Βιβλιογραφίας Κατ' άρθρο ερμηνεία -σχόλια», Αθήνα 2001, Εκδόσεις Ius (σελ. 233-243, 324-330, 650-661, 150-1510)
22. Κουράκης 9εκδ. επιμ)/Ζιούβας (συν.), «Τα οικονομικά εγκλήματα, Τόμος Ι: Γενικό Μέρος, Βασικά ζητήματα της οικονομικής εγκληματικότητας και του οικονομικού ποινικού δικαίου, 2007, Αντ. Σάκκουλας, (σελ. 57)

8.2 Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

1. Schadler F.P., Manuel T.L., 1994, Underwriter Choice and Announcement Effects for Seasoned Equity Offerings, Journal of Financial and Strategic Decisions
2. Carter R.B., Manaster S., 1990, Initial Public Offerings and Underwriter Reputation, The Journal of Finance

3. Edwin H. Sutherland, Donald R. Cressey, David F. Luckenbill “Principles of criminology- Eleventh Edition”, 1992, General Hall

8.3 Νομική Αρθρογραφία

1. Πολίτης Ευάγγελος, «Οι προϋποθέσεις της ευθύνης του αναδόχου κατά το άρθρο 3^α του πδ. 350/1985», ΔΕΕ 1/1997 (Έτος 3^ο) (σελ. 15-24)
2. Κωστόπουλος Γεώργιος, «Αναδοχή: Η σύμβαση και η ευθύνη του αναδόχου κατά τη χρηματιστηριακή νομοθεσία», Επιθεώρηση του Εμπορικού Δικαίου, Αθήνα 2000, Τόμος ΝΑ
3. Γεωργακόπουλος Λεωνίδας, «Εμπόριο-ιδίως χρηματιστηριακό- κάτω από ξένο όνομα και κατάχρηση πληρεξουσιότητα (γνωμ.)», ΔΕΕ 5/1996, (Σελ. 470-474
4. Γεωργακόπουλος Λεωνίδας & Γεωργακόπουλος Νίκος, «Η δημιουργία τεχνητής ζήτησης στο χρηματιστήριο ως κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών και λόγος ευθύνης κατά το πδ. 53/92» 1999. Νομικό Βήμα, Τόμος 47 Τεύχος 9 (σελ.1382-1403)
5. Νούσκαλης Γιώργος, «Απάτη με ηλεκτρονικό υπολογιστή (H/Y): Το παρελθόν και το μέλλον του άρθρου 386^A ΠΚ ιδίως υπό το πρίσμα των εξελίξεων στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στην Ευρωπαϊκή Ένωση», ΠοινΔικ 2/2003 (Έτος 6^ο) (σελ. 178-190)
6. Χατζηαγιού Θωμάς «Εμπιστευτική πληροφόρηση και χρηματιστηριακές επενδυτικές αποφάσεις» ΕΤρΑξΧρΔ, 2/1999 (σελ.319-344)
7. Τουντόπουλος Βασίλειος,» Το scalping ως καταχρηστική εκμετάλλευση εμπιστευτικών πληροφοριών σύμφωνα με το πδ 53/1992» ΔΕΕ 12/2000 (Έτος 6^ο)
8. Αψούρης Ιωάννης, «Το αδίκημα της παράνομης χρησιμοποίησης εμπιστευτικών πληροφοριών στο χρηματιστήριο» Ελληνική δικαιοσύνη, 36/1995 (σελ. 279-290)
9. Παπαντώνη Μαρία, «Η απαγόρευση κατάχρησης εμπιστευτικών πληροφοριών», Αθήνα 1999, Επιθεώρηση του Εμπορικού Δικαίου, Έτος Πεντηκοστό, Τόμος ΜΙ (σελ. 251-276)

8.4 Ημερήσιος Τύπος- Εφημερίδες

1. Εφημερίδα «Καθημερινή» «Στα βαθιά νερά εισέρχεται η ελληνική Δικαιοσύνη», 11/02/2001
2. Εφημερίδα «Καθημερινή» «Η δικαστική έρευνα για την εμπλοκή της Ανακρίτριας», 31/05/2003
3. Εφημερίδα «το Βήμα», «Αναίρεση κατά αθωωτικής απόφασης» 14/03/2007
4. Εφημερίδα «Βραδυνή» 27/7/2000
5. Εφημερίδα «Καθημερινή» «Φήμες και πολιτικά παιχνίδια συνθλίβουν το Χρηματιστήριο» 03/02/2001

6. Εφημερίδα «Καθημερινή» «Το κράτος κυρίαρχος παίκτης στη Σοφοκλέους»
7. Εφημερίδα «Ναυτεμπορική» «Αυξήσεις στα τιμολόγια, του ρεύματος» 5/9/2000
8. Εφημερίδα «Καθημερινή» «Πωλούνται εισηγμένες για μια χούφτα ...δ ις» 14/7/2001
9. Εφημερίδα «Ημερησία» «Ποιος θα βάλει τέλος στη συνεχή πτώση του Ευρώ» 08/09/2000

8.5 Ηλεκτρονικές πληροφορίες

1. https://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20050100178 ανακτήθηκε 4/4/2024
2. http://www.hcmc.gr/el_GR/web/portal/duties ανακτήθηκε 4/4/2024
3. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3939552 ανακτήθηκε 10/4/2024
4. <https://www.athexgroup.gr/el/history> ανακτήθηκε 13/4/2024
5. https://www.athexgroup.gr/documents/10180/6050957/ATHEX_Articles_of_Association_2023_06_08_GR.pdf/c3aa0e75-3851-45bf-b1d8-0240889716f2 ανακτήθηκε 13/4/2024
6. https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/04_505b.pdf ανακτήθηκε 15/4/2024
7. <https://www.statista.com/statistics/324578/market-value-of-companies-on-the-london-stock-exchange/> ανακτήθηκε 6/5/2024
8. <https://www.athexgroup.gr/el/web/guest/company> ανακτήθηκε 6/5/2024
9. <https://www.dehradunlawreview.com/wp-content/uploads/2020/12/Paper-5-RE-VISITING-THE-DEFINITION.pdf> ανακτήθηκε 19/5/2024
10. https://www.areiospagos.gr/nomologia/apofaseis_DISPLAY.asp?cd=DS0YGAKATHBD PJ7QQGUVG9QOMBJMYK8&apof=341_2010&info=%D0%CF%C9%CD%C9%CA%C5%D3%20-%20%20%C6 ανακτήθηκε 10/6/2024
11. <https://www.ot.gr/2023/11/06/epixeiriseis/xrimatistirio-synagermos-gia-tis-online-apates-ta-kolpa-ton-epitideion-gia-na-adeiasoun-logariasmous/> ανακτήθηκε 20/6/2024
12. <https://www.kathimerini.gr/society/775456/to-facebook-eycharistei-tin-el-as-gia-tin-ypothesi-lecpetex/> ανακτήθηκε 20/6/2024
13. http://repository.costas-simitis.gr/sf-repository/pdf.js/web/viewer.html?file=/sf-repository/retrieve/7169/A1S5_ArthLogOmi_F37T21.pdf ανακτήθηκε 20/6/2024
14. https://www.dsnet.gr/Epikairothta/Nomothesia/ae1_347_05.htm ανακτήθηκε 20/6/2024
15. <https://www.athexgroup.gr/el/web/guest/energy-exchange-group> ανακτήθηκε 20/6/2024
16. <https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20240223IPR18092/nea-metra-gia-tin-prostasia-tis-europaikis-agoras-energeias-apo-cheiragogisi> ανακτήθηκε 20/6/2024

17. <https://moneyminority.com/bitcoin/>; <https://gr.investing.com/crypto/bitcoin> ανακτήθηκε 20/6/2024

8.6 Βάσεις δεδομένων

1. Βάση νομικών πληροφοριών «ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ»
2. Βάση Νομικών πληροφοριών «ΝΟΜΟΣ»
3. Βάση νομικών πληροφοριών «Qualex»
4. Εθνικό Τυπογραφείο Εφημερίδα της Κυβέρνησης

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ